

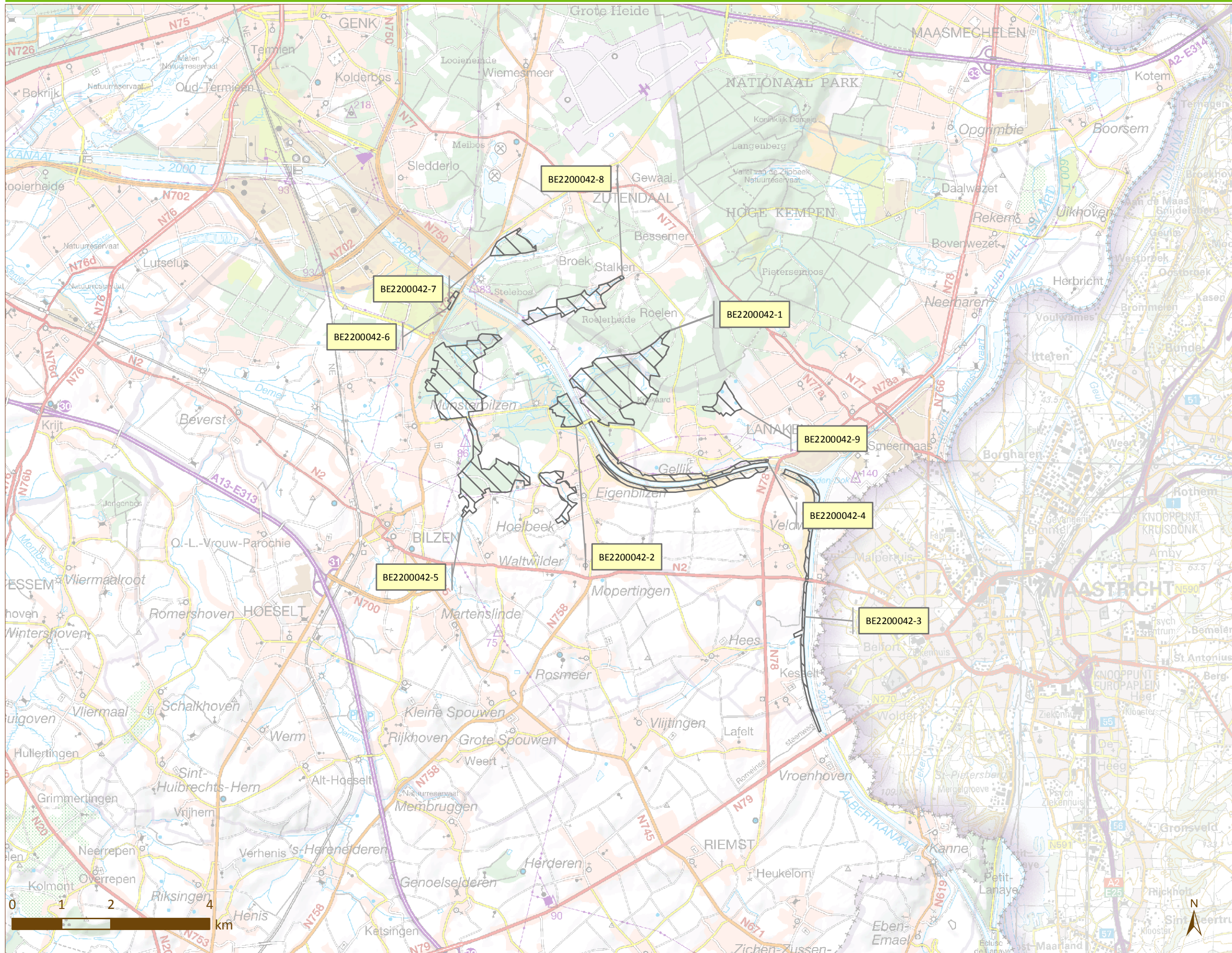
BE2200042 - Overgang Kempen-Haspengouw

Managementplan Natura 2000 1.0

Statuut document:	Informatief document
Auteur:	Agentschap voor Natuur en Bos
Datum:	19/12/2014
Documentnummer:	Natura2000_0000307

AGENTSCHAP
NATUUR & BOS

Inhoudstafel

1. Inleiding

2. Taakstelling

2.1 Doelstellingen voor de speciale beschermingszone

2.2 Prioritaire inspanningen met het oog op het realiseren van de instandhoudingsdoelstellingen

2.3 Gebiedsgerichte aandachtspunten voor de uitvoering

3 Openstaande taakstelling

3.1 Habitats

3.2 Soorten

4 Overzicht van de prioritaire inspanningen

4.1 Inspanningsmatrix

5 Taakstelling inzake de verbetering van het natuurlijk milieu

6 Richtkaart

6.1 Situering actuele habitats

6.2 Situering vegetaties als leefgebied voor Europees te beschermen soorten

6.3 Aanwezigheid van habitattypische soorten

6.4 Ruimtelijke verdeling van de instandhoudingsdoelstellingen

6.5 Ruimtelijke verdeling van de prioritaire inspanningen

6.6 Situering van de gebieden beheerd met het oog op de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen

6.7 Zoekzones

6.8 Actiegebieden voor de verbetering van het leefmilieu

7 Gebiedsgerichte toepassing van het globaal afwegingskader Natura 2000

1. Inleiding

Algemeen kader

Om de soortenrijkdom van planten en dieren en hun leefgebieden in de toekomst de noodzakelijke kansen te geven, is op grond van Europese richtlijnen, de Vogel- en Habitatrichtlijn, een samenhangend Europees netwerk van beschermde gebieden aangeduid: het Natura 2000-netwerk. In Vlaanderen zijn 62 Natura 2000-gebieden aangeduid, ook **speciale beschermingszones (hierna: SBZ)** genoemd. Deze gebieden zijn belangrijk om kansen te geven aan soorten en habitattypes van Europees belang. Voor Vlaanderen handelt het om 46 habitattypes, 49 diersoorten en 55 vogelsoorten.

Op de lidstaten van de Europese Unie rust de verplichting om de nodige maatregelen te nemen om een ‘gunstige staat van instandhouding’ te realiseren voor bijlagesoorten en habitattypes van Europees belang. Om richting te geven aan deze maatregelen zijn door de Vlaamse regering doelen op Vlaams niveau (de zogenaamde **G-IHD**) en per speciale beschermingszone (de zogenaamde **S-IHD**) bepaald. Deze S-IHD zijn, na een intensief overlegproces tussen 2010 en 2013, vastgelegd in aanwijzingsbesluiten die door de Vlaamse regering definitief werden goedgekeurd op 23/04/2014.

De realisatie wordt gefaseerd en programmatorisch aangepakt. De realisatie van de instandhoudingsdoelen is complex: niet alle kennis is al aanwezig, verschillende belangen en personen zijn betrokken, de middelen en tijd zijn beperkt. Daarnaast is het belangrijk voor alle betrokken partijen om voortgang te maken. Omdat Vlaanderen zesjaarlijks aan Europa moet rapporteren over de voortgang, is geopteerd voor fases/cycli van zes jaar. Per cyclus wordt een **Vlaams Natura 2000 programma** opgemaakt met de Vlaamse taakstelling voor de komende periode. Inspanningen die binnen de programmacyclus moeten worden gerealiseerd zijn bindend. Het programma omschrijft ook welke engagementen sectororganisaties of overheidsinstanties opnemen en welke budgettaire consequenties hier aan verbonden zijn. Op het niveau van de speciale beschermingszones wordt de realisatie van de taakstelling opgevolgd en gestuurd via een **Managementplan Natura 2000**.

Focus Vlaams Natura 2000 programma 2014–2020

Voor de eerste programmaperiode 2014-2020 vertrekt het Natura 2000-programma van de Europese Biodiversiteitsstrategie, van Vlaanderen in Actie (ViA) en van het Pact 2020. De realisatie van die taakstelling betekent concreet dat in 2020, aan het eind van de eerste programmaperiode, 16 van de 46 beschermde habitattypes in een gunstige staat van instandhouding moeten verkeren of verbetering vertonen ten opzichte van 2007. Voor de habitattypes die niet behoren tot de 16 habitattypes 2020 worden in 2020 tussendoelen gesteld rekening houdend met de doelafstand tot 2050. Deze tussendoelen omvatten naast stand still ook de opdracht om in totaal 70% van de oppervlakte onder correct beheer te brengen. Ook voor soorten worden tussendoelen bepaald om de doelstellingen in 2050 te realiseren. Er worden geen specifieke ‘soorten 2020’ bepaald aangezien de op Europese schaal betere situatie van soorten. Bovendien wordt verwacht dat soorten ook zullen profiteren van de inspanningen voor de habitats.

Doelstelling en inhoud managementplan

De realisatie van de instandhoudingsdoelen gebeurt door maatregelen op het terrein door verschillende mensen en organisaties. De concrete ruimtelijke ligging, de planning van en afspraken over deze maatregelen zijn/worden opgenomen in plannen of projecten. Het managementplan geeft per SBZ een overzicht van de uitgevoerde, geplande en/of noodzakelijke plannen of projecten van de verschillende organisaties en mensen (= informatief). Op basis van de inschatting van de stand van zaken met betrekking tot de realisatie van de verschillende doelen en de taakstelling opgenomen in het Natura 2000 programma 2014-2020, geeft het bovendien ook aan voor welke terreinacties er nog afspraken moeten worden gemaakt en met welke prioriteit (= richtinggevend).

Om de vooruitgang en de realisatie van de doelen, indien nodig, te kunnen afdwingen is het managementplan het kader voor de afweging van projecten en plannen en voor het opleggen van bepaalde maatregelen. Het managementplan wordt opgemaakt en beheerd door het Agentschap voor Natuur en Bos (hierna: het ANB) in overleg met het overlegplatform dat door het ANB voor elke speciale beschermingszone of –zones wordt georganiseerd. De goedkeuring van het managementplan gebeurt door de Vlaamse regering na formeel advies van de Gewestelijke Overleginstantie.

Gezien de technische en maatschappelijke complexiteit van de opdracht tot het realiseren van de taakstellingen; is vastgelegd dat per planperiode verschillende fasen kunnen worden onderscheiden. De startversie (managementplan 1.0) beschrijft de taakstelling voor deze planperiode voor de speciale beschermingszone. Bij de start/het einde van elke fase wordt een geactualiseerde en aangevulde versie van het managementplan vastgesteld. Voor het afronden van elke fase wordt een generieke timing op Vlaams niveau opgelegd voor alle SBZ:

- MP 1.0 met een beschrijving van de taakstelling voor deze planperiode in elke SBZ (2014).
- MP 1.1 met een beschrijving van de stand van zaken, geplande acties en gekende (prioritaire) acties (2015).
- MP 1.2 met een beschrijving van de actuele stand van zaken, bijkomende geplande acties en uitgewerkte prioritaire acties (2017).
- MP 1.3 met een beschrijving van de actuele stand van zaken, bijkomende geplande acties, een stand van zaken van de prioritaire acties met, indien nodig, een beschrijving van de verplichtende maatregelen (2017).

Inhoud managementplan

De inhoud van het managementplan is wettelijk vastgelegd in artikel 6 van het Instandhoudingsbesluit van 20 juni 2014. De inhoudstafel van voorliggend document volgt de daarin voorgeschreven samenstelling.

Statuut van voorliggend Managementplan 1.0

Dit managementplan 1.0 is gebaseerd op het Besluit van de Vlaamse Regering tot aanwijzing van de speciale beschermingszone ‘BE2200042 Overgang Kempen-Haspengouw’ en tot definitieve vaststelling van de bijbehorende instandhoudingsdoelstellingen en prioriteiten van 23/04/2014 (hierna: het S-IHD-besluit).

Dit managementplan 1.0 werd niet formeel vastgelegd en is een informatief document. Overeenkomstig de afspraak op de vergadering van de Vlaamse Overleggroep (dit is de voorloper van de Gewestelijke Overleginstantie) van 09/07/14 is het te beschouwen als een basis- of startversie van de managementplannen met indicatieve opgave van de taakstelling per SBZ en per deelgebied. Nog niet alle elementen van een managementplan, zoals beschreven in het Instandhoudingsbesluit van 20 juni 2014, zijn ingevuld. Bij elk hoofdstuk is aangegeven of, dan wel in welke mate, dit ingevuld werd in deze planversie.

2. Taakstelling

Het gebiedsgericht kader voor de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen is door de Vlaamse regering vastgesteld op 23/04/2014 . Per SBZ zijn de specifieke doelstellingen en de prioritaire inspanningen vastgelegd. In paragraaf 2.1 worden de vastgelegde doelstellingen weergegeven. Per landschapstype zijn het doel en de bijbehorende habitats en soorten opgenomen. Per soort en habitat zijn ook het gebiedsgericht kwantiteitsdoel (populaties of oppervlakten) en kwaliteitsdoel beschreven. In paragraaf 2.2 zijn de inspanningen die noodzakelijk zijn voor het bereiken van de verschillende doelstellingen opgenomen. De laatste paragraaf (2.3) bevat de lijst van gebiedsgerichte aandachtspunten voor de uitvoering die naar boven zijn gekomen tijdens het overleg over de doelstellingen.

2.1 Doelstellingen voor de speciale beschermingszone

Legende	
Symbol	Omschrijving
+	Het doel is een stijging van oppervlakte of populatiegrootte of een verbetering van de kwaliteit
=	Het minimale doel is het behoud van de oppervlakte of populatiegrootte of het behoud van de kwaliteit
=/+	Het minimale doel is het behoud van de oppervlakte of populatiegrootte of het behoud van de kwaliteit met lokale uitbreidingsmogelijkheid
=(-)	Het minimale doel is het behoud van de oppervlakte of populatiegrootte of het behoud van de kwaliteit met lokale inkrimpingsmogelijkheid

Dit habitatrichtlijngebied ontleent zijn naam aan de unieke ligging ter hoogte van de overgang van (leemhoudende) zandgronden van de Kempen in het noorden naar de rijkere, Haspengouwse leemgronden in het zuiden. Tussenin zijn vochtige tot natte zandleembodems en natte leembodems terug te vinden voornamelijk in de valleien van waterlopen.

Deelgebied 1 – Munsterbeek, Roelerbeek, Hoefaart en Gellikerheide, deelgebied 2 – Munstervallei en Bonijterbos, deelgebied 6 – Vallei van de Zutendaalbeek ter hoogte van het Albertkanaal, deelgebied 7 – Hesselberg, Alvorkuil, Dieleberg, en deelgebied 8 – Vallei van de Bezoensbeek liggen in de noordelijke helft van de SBZ en worden gekenmerkt door een mozaïek van enerzijds droge en anderzijds vochtige tot natte zandgronden in de beekvalleien van de Munsterbeek, Roelerbeek, Oefaartloop, Zutendaalbeek en Bezoensbeek. Deze bodems zijn ook terug te vinden in de noordelijke helft van deelgebied 5 – Munsterbos, Bekembeemden, Noterbos en in deelgebied 9 – Kiewit bij Lanaken. In de zuidelijke helft van deelgebied 5 (Domeinbos Groenendaal, Noterbos) zijn meer vochtige tot natte zandleembodems terug te vinden met daarnaast ook natte leembodems ter hoogte van de Wilderbeek, Krombeek en Meersbeek.

Deze SBZ omvat dus een mozaïek aan natuurlijke bodemtypes en een gradiënt van drogere (leemhoudende) zandbodems in het noorden naar meer vochtig tot natte (zand)leembodems in het zuiden. Deze mozaïek wordt weerspiegeld in het voorkomen van verschillende Europees te beschermen habitattypes.

De taluds langs het Albertkanaal zijn geologisch gezien heel bijzonder. Door het ingraven van het Albertkanaal in het omliggende landschap is een unieke situatie ontstaan waarbij op een dwarssectie binnen de talud verschillende geologische lagen aan het oppervlak kunnen komen. De dagzomende lagen zijn het Krijt, Tertiaire zanden, grinden en eolische afzettingen. Deze lagen verschillen op fysisch-chemisch vlak sterk van elkaar. Dit wordt vertaald in een mozaïek van verschillende vegetatietypes.

Bij het formuleren van de doelstellingen voor de Europees te beschermen habitattypes hieronder zal een opdeling worden gemaakt tussen twee landschapsclusters. Enerzijds ‘Overgang Kempen-Haspengouw’. Deze cluster wordt verder onderverdeeld in twee gebieden: de Kempense zandgronden in het noorden van de SBZ en de vochtige tot natte (zand)leembodems in het zuiden van de SBZ. Anderzijds zullen doelstellingen worden geformuleerd voor de habitattypes op de unieke bodems van ‘De taluds van het Albertkanaal’.

(a) De Kempense zandgronden in het noorden van de SBZ

Tot dit gebied behoren in feite alle deelgebieden met uitzondering van deelgebied 3 – Taluds van Albertkanaal bij Kesselt, deelgebied 4 – Taluds van Albertkanaal tussen Eigenbilzen en Veldwezelt (zie Landschap : Taluds van het Albertkanaal), en deelgebied 5 – Munsterbos, Bekembeemden, Noterbos ten zuiden van het Munsterbos (nl. het Domeinbos Groenendaal en het Noterbos). De habitattypes in dit geografisch gebied, komen typisch voor op voedselarme, droge bodems: duin- en heidehabitats (2330, 4030, 5130), heischrale graslanden op arme bodems (6230_ha/hn) en droge loofbossen (9120, 9190). Gezien de vele beekvalleien in deze regio komen er echter ook een aantal waterafhankelijke habitattypes voor zoals oligotrofe tot mesotrofe stilstaande wateren (3130), eutrofe meren (3150), vochtige heide (4010), vochtige heischrale graslanden (6230_hmo), overgangs- en trilveen (7140) en broekbossen (91E0).

• **De droge duin-, gras- en heidehabitats (2330_bu, 4030, 5130, 6230_ha)**

Deze habitats in de heidesfeer komen op de Kempense zandgronden voor als versnipperde en (sterk) verboste relictten. In totaal wordt er een extra oppervlakte van **6 ha** van deze habitattypes voorzien. Hiervan is **4 ha** toename van bestaande Jeneverbesrelictten op de droge zandgronden in deelgebied 7 – Hesselberg, Alvorkuil, Dieleberg en deelgebied 8 – Vallei van de Bezoensbeek. Wat betreft kwaliteitsverbetering van droge duin-, gras- en heidehabitats in het algemeen zijn het tegengaan van spontane successie (verbossing, vergrassing) en het realiseren van meer sleutelsoorten prioritaire doelen. Tegengaan van successie kan door dynamiek in het systeem toe te laten (door bv. natuurgericht beheer). Overgangen tussen open heidehabitats en boshabitats zijn bij voorkeur geen scherpe randen maar ijle bossen met een ondergroei van heide. Realisatie van open, zonbeschenen plekken in droge loofbossen draagt tevens bij tot kwaliteitsverbetering van droge heide en heischrale graslanden. De heidevegetatie is op deze plekken immers goed gebufferd en kan zich dus ten volle ontwikkelen. Voor Jeneverbesstruweel is het essentieel om nieuwe struiken aan te planten en open grond te creëren om de bestaande relictpopulaties te versterken en te verjongen. Daarnaast kan het vrijstellen van Jeneverbesstruiken om de lichtcondities te verbeteren bijdragen tot een betere kwaliteit van dit unieke habitatype. Bovenstaande oppervlaktetoenames en kwaliteitsverbeteringen zullen extra leefgebied betekenen voor habitattypische soorten als Heivlinder, Groentje, Veldkrekel, Heidesabelsprinkhaan, Hazelworm, Levendbarende hagedis enzovoort. Specifieke aandacht dient te gaan naar het verbinden van heiderelictten, zowel op grote als op kleine schaal binnen dit volledige SBZ, zodat uitwisseling mogelijk is tussen verschillende populaties.

• **De droge loofboshabitats (9120, 9190)**

Loofbos komt, met uitzondering van het Munsterbos in deelgebied 5 – Munsterbos, Bekembeemden, Noterbos, versnipperd en in beperkte oppervlakte voor in alle deelgebieden op de Kempense zandgronden. Landschapsecologische versterking van de bossen via bosomvorming en/of bosuitbreiding is dus aangewezen. Het behoud en de verdere ontwikkeling van bos ecologische bolwerken moet tevens zorgen voor lange termijn garanties voor stabiele populaties van de bijlagesoorten Bechsteins vleermuis, Zwarte specht, Middelste bonte specht en Wespandief, en andere habitattypische soorten. Volgende methoden kunnen de realisatie van deze boskernen bewerkstelligen:

- Omvorming van niet-habitatwaardige bossen. In de door de Vlaamse overheid beheerde bossen en bossen in beheer van erkende natuurverenigingen (bv. Natuurpunt, Orchis) worden maatregelen voorzien welke tot bijkomend habitat zullen leiden. Op deze plaatsen wordt gestreefd naar een omvorming van 80 – 100 % van het niet-habitatwaardig bos. In gemeentebossen en privé-bossen wordt 20 % omvorming nagestreefd (volgens Criteria Duurzaam Bosbeheer). In totaal betreft de omvorming naar loofboshabitats in dit gebied **61 ha**.
- Effectieve bosuitbreiding. Er wordt een realisatie van een ‘nieuw’ droog loofbos nagestreefd in het noordelijk deel van de SBZ. Richtwaarde voor bosuitbreiding is 9 ha.

Door deze omvormingen en bosuitbreidingen zal er in dit gebied **70 ha** extra oppervlakte droog loofbos gerealiseerd worden. Hierdoor kan het MSA voor 9120 in deelgebied 5 – Munsterbos, Bekembeemden, Noterbos (40 ha) worden bereikt en wordt een grote loofboskern gecreëerd in deelgebied 1 – Munsterbeek, Roelerbeek, Hoefaart en Gellikerheide (30 ha). Kleine boskernen worden door deze oppervlakte verbonden en versterkt (o.a. deelgebied 2 – Munstervallei en Bonijterbos, deelgebied 7 – Hesselberg, Alvorkuil, Dieleberg, deelgebied 8 – Vallei van de Bezoensbeek en deelgebied 9 – Kiewit bij Lanaken). Door deze versterkingen zullen kleine en kwetsbare satellietpopulaties van typische soorten, die zich in geïsoleerde bosfragmenten bevinden, minder kans hebben om lokaal uit te sterven. Daarnaast zal de extra oppervlakte loofbos bijdragen tot de buffering van het grondwater, waterlopen (bv. Zutendaalbeek in deelgebied 7 – Hesselberg, Alvorkuil, Dieleberg), open water (deelgebied 5 – Munsterbos, Bekembeemden, Noterbos) en graslandhabitats (bv. dotterbloemgraslanden in deelgebied 1 – Munsterbeek, Roelerbeek, Hoefaart en Gellikerheide). Binnen de grote boscomplexen dient aandacht besteed te worden aan de realisatie van open plekken (10 – 15 % van de bosoppervlakte) in de heidesfeer (4030, 6230_ha/hn). Door de bufferende werking van het omringende bos hebben deze open plekken een uitgelezen potentie om uit te groeien tot goed ontwikkelde habitatkernen. Op de bosranden is het van belang om gevarieerde randen met geleidelijke overgangen naar heide, heischrale vegetaties of open graslanden (bv. rbb_hc) te voorzien. Door het toepassen van een natuurgericht bosbeheer of, in het kader van bosreservaten, een nulbeheer (met uitzondering van exotenbestrijding), zal het aandeel dood hout, de habitatstructuur, gevarieerde randen en open plekken op termijn toenemen, en invasieve exoten afnemen. Kwaliteitsverbetering is noodzakelijk om habitatsoorten als Zwarte specht (voorkeur voor gemengde bosstructuur met veel dik hout en open plekken), Middelste bonte specht (voorkeur voor open plekken, veel dood, staand en dik hout) en Europees te beschermen vleermuis (o.a. Bechsteins vleermuis, Rosse vleermuis, ...) duurzaam te behouden.

• **De habitattypes in de vochtige tot natte sfeer (3130, 3150, 4010, 6230_hmo, 7140, 91E0)**

Deze habitattypes komen voor in de vele beekvalleien (Munsterbeek, Roelerbeek, Oefaartloop, Zutendaalbeek, Bezoensbeek) en in/rond vijvercomplexen op vochtige tot natte zandgronden. Het gaat hoofdzakelijk om versnipperde relictten. In combinatie met deze habitattypes komen volgende regionaal belangrijke biotopen voor: dotterbloemgrasland (rbb_hc), grote zeggemoeras (rbb_mc), kleine zeggevegetaties (rbb_ms), rietland (rbb_mr), wilgenstruweel (rbb_sf en rbb_so) en gagelstruweel (rbb_sm). In de beekvalleien in deelgebied 1 – Munsterbeek, Roelerbeek, Hoefaart en Gellikerheide (Munsterbeek, Roelerbeek, Oefaartloop) en deelgebied 8 – Vallei van de Bezoensbeek (Bezoensbeek) wordt de realisatie van een laagveenlandschap tot doel gesteld. Hiertoe worden oppervlaktetoenames nagestreefd van overgangs- en trilveen, vochtig heischraal grasland en broekbos. In totaal gaat het om een extra oppervlakte van **28 ha** in deze twee deelgebieden. Voor natte heide wordt een toename van 5 ha in DG5 als doel gesteld, naast het kwalitatieve herstel van relictten in DG 1 en 6 De broekbossen hebben als doel het laagveenlandschap en de waterlopen te bufferen, en een ecologische corridor te vormen voor habitattypische soorten. Daarnaast wordt nog 4 ha extra broekbos nagestreefd in deelgebied 2 – Munstervallei en Bonijterbos, deelgebied 7 – Hesselberg, Alvorkuil, Dieleberg en deelgebied 9 – Kiewit bij Lanaken. Om de bovenstaande habitats en de relictpopulaties in voldoende mate te bufferen en te verbinden, moet een toename van dit complex met habitats en regionaal belangrijke biotopen worden nagestreefd. Er wordt vooral ingezet op een afwisseling van dotterbloemgraslanden (rbb_hc), zeggevegetaties (rbb_ms en rbb_mc) en rietland (rbb_mr). Deze beekdalen met kalkrijk kwelwater en een mozaïek van verschillende open en gesloten, vochtige, bloemrijke vegetatietypes vormen uitstekende leef- en foerageergebieden voor andere andere libellen, Moerassprinkhaan, Kleine ijsvogelvinder, amfibieën, vleermuizen (Rosse vleermuis, Ruige dwergvleermuis, Watervleermuis, ...) en vogelsoorten als Woudaap, Roerdomp, IJsvogel en Blauwborst. Specifiek beheer met aandacht voor het bestrijden van successie, maar ook buffering en het herstel van de natuurlijke waterhuishouding zullen zorgen voor een verbetering in kwaliteit van deze habitats in het laagveenlandschap. Wat betreft de waterhabitats wordt een toename van **1 ha** 3130 vooropgesteld in het vijvercomplex van het Munsterbos (deelgebied 5 – Munsterbos, Bekembeemden, Noterbos). Om dit vijvergebied en het vijvergebied rond het kasteel van Groenendaal als leef- en foerageer- of overwinteringsgebied aantrekkelijker te maken voor moerasvogels als Woudaap (1 broedpaar), Roerdomp, Blauwborst, IJsvogel wordt een kwaliteitsverbetering van 3130 en 3150, optimaal voedselaanbod en waterkwaliteit, en goed ontwikkeld rietland (rbb_mr) langs de vijveroevers nagestreefd in combinatie met wilgen- (rbb_so en rbb_sf) en gagelstruweel (rbb_sm). Essentiële voorwaarden voor beken in het noorden van de SBZ om **Beekprik** te kunnen herbergen tenslotte, zijn een goede waterkwaliteit en een natuurlijke, gebufferde beekstructuur. Dit noodzaakt het beperken van lozingen van ongezuiverd afvalwater, het verwijderen van overstorten en inbuizingen, en het herstellen van de natuurlijke meandering. Daarnaast is het verwijderen van vismigratieknelpunten belangrijk om tot een goede staat van instandhouding te komen voor deze kwetsbare vissoort.

(b) Vochtige tot natte (zand)leembodems in het zuiden van de SBZ

Tot dit gebied behoort hoofdzakelijk het zuidelijk gedeelte van deelgebied 5 – Munsterbos, Bekembeemden, Noterbos, meer bepaald het Domeinbos Groenendaal en de Krombeekvallei. In dit gebied komen vegetatietypes voor die het goed doen op vochtige, meer voedselrijke bodems: voedselrijke ruigtes (6430), graslanden met Molinia (6410), schrale hooilanden (6510), wintereikenbossen of eiken-haagbeukbossen (9160) en alluviale bossen (91E0). Toch komen ook habitattypes voor die in meer droge omstandigheden te verwachten zijn. Een voorbeeld hiervan zijn zuurminnende beukenbossen (9120) ter hoogte van het Domeinbos Groenendaal (deelgebied 5 – Munsterbos, Bekembeemden, Noterbos). Het uiteindelijke doel voor dit gebied is de realisatie van voldoende grote boskernen (9160) met in de randen waardevolle struwelen zoals doornstruweel (rbb_sp) en goed ontwikkelde en soortenrijke vegetaties van boszomen (6430_bz). Een extra oppervlakte 9160 wordt nagestreefd (30 ha) langs de Wilderbeek en de Krombeek ter vorming twee grote boskernen groter dan **15 ha** (MSA). Nitrofiële boszomen (6430_bz) worden voorzien over een totale lengte van **1,5 km** in het Noterbos en het Domeinbos Groenendaal.

Deze doelstellingen leveren extra leefgebied op voor Zwarte specht en Middelste bonte specht, Spaanse vlag, Grauwe klauwier en verschillende insectivore vleermuissoorten.

Langs de Wilderbeek en de Krombeek en ten zuiden van de Munsterbeek worden goed ontwikkelde voedselrijke ruigtes 6430_hf) tot doel gesteld. Een beperkte toename (1 ha) door omvorming van populierenaanplant van dit habitatype wordt voorzien op de natte leembodems langs de Wilderbeek (deelgebied 5 – Munsterbos, Bekembeenden, Noterbos). In de randen van de bossen of tussen de boscomplexen wordt gestreefd naar waardevolle mozaïeken van open, bloemrijke gras- en hooilanden (6230_ha, 6410, 6510). Hiertoe wordt in totaal een extra oppervlakte van 19,5 ha vooropgesteld, hoofdzakelijk in het noorden van het Noterbos en langs de Wilderbeek ten westen van het Domeinbos Groenendaal. Regionaal belangrijke biotopen (rbb_hc, rbb_sp) versterken deze mozaïek (**5 – 10 ha**) en zorgen voor een geleidelijke overgang naar bos. Deze open, bloem- en insectrijke graslanden met structuurrijke overgangen naar regionaal belangrijke biotopen en boshabitats vormen een geschikt leefgebied, Spaanse vlag en insectivore vleermuissoorten.

Habitats - Overgang Kempen-Haspengouw			
Habitat		Oppervlakte	doelstelling
2330 - Open grasland met Corynephorus- en Agrostissoorten op landduinen, subtype 2330_bu - buntgrasverbond	Doel	+	+
	Omschrijving	Actueel: < 0,1 ha Toename: 0.5 ha Toekomstig: 0.5 ha Doel: Toename met 0,5 ha door omvorming van bos in deelgebied 1 – Munsterbeek, Roelerbeek, Hoefaart en Gellikerheide, deelgebied 7 – Hesselberg, Alvorkuil, Dieleberg en deelgebied 8 – Vallei van de Bezoensbeek.	Een goede structuurvariatie van de habitats met zoveel mogelijk open (stuivend) zand en het behoud van de typische buntgrasvegetatie, mostapijtjes en korstmosvegetatie. Zo beperkt mogelijke boomopslag en buffering tegen eutrofiëring. Creëren van naakte bodem afgewisseld met een gevarieerde ouderdom van struikheide in psammofiele heide.
3130 - Oligotrofe tot mesotrofe stilstaande wateren met vegetatie behorend tot de Littorelletalia uniflora en/of de Isoëtes-Nanojunctea, subtype 3130_aom oevertkruidgemeenschapp en (Littorelletea)	Doel	+	+
	Omschrijving	Actueel: 0,4 ha Toename: tot 1 ha Toekomstig: 1ha Doel: Toename van de actuele oppervlakte in deelgebied 5 – Munsterbos, Bekembeenden, Noterbos door omvorming.	De vijvers zijn grotendeels vrij van slib en organisch sediment. Helder, zeer zwak tot matig gebufferd en min of meer nutriëntenarm water met een lage stikstof- en fosforconcentratie en een matig zure tot circumneutrale pH. Belangrijk is het toepassen van vijverbeheer met cycli van droogzetten en opnieuw opvullen om de nodige dynamiek in het systeem te brengen, pionierscondities te creëren en de voedselrijke sliblaag te verkleinen. Eutrofiëringsbronnen (bv. afvalwaterlozingen stroomopwaarts) wegnemen en inlaten van voedselarm, gebufferd grondwater (geen mineraalrijk water). Creëren van een voldoende open vijverlandschap waar windwerking mogelijk is. Hiertoe is een grote afstand tussen de oever en de bomenrijen aan de zuidwestzijde van de plas noodzakelijk.
3150 - Van nature eutrofe meren met vegetatie van het type Magnopotamion of Hydrocharition	Doel	+	+
	Omschrijving	Actueel: 1 ha Doel: Behoud en lichte toename van de actuele oppervlakte in de vijvers en plassen in deelgebied 1 – Munsterbeek, Roelerbeek, Hoefaart en Gellikerheide en in het vijvercomplex van deelgebied 5 – Munsterbos, Bekembeenden, Noterbos voornamelijk door verbetering van de kwaliteit.	Helder, matig nutriëntenrijk (niet hypertroof) water met een matige stikstof- en fosforconcentratie en een min of meer neutrale tot matig alkalische pH. Groeiomstandigheden creëren voor sleutelsoorten door accumulatie van slib te vermijden, realiseren van een goede waterhuishouding, waterverontreiniging en afvalwaterlozing tegen gaan.
4010 - Noord-Atlantische vochtige heide met Erica tetralix	Doel	+	+
	Omschrijving	Actueel: 3 ha (relictsituaties) Toename: 5 ha Toekomstig: 8 ha Doel: toename met 5 ha in deelgebied 5 (Munsterbos), daarnaast het kwalitatieve herstel van relictten (vaak in gradiënt met 7140, 6230_hmo) in deelgebieden 1 en 6.	Bij realisatie van deze vegetatie moet specifieke aandacht gaan naar herstel van de natuurlijke hydrologie (tegengaan van verdroging), buffering tegen externe invloeden (verzuring, vermesting), en een geschikt beheer (extensief maai- of begrazingsbeheer, plaggen, kappen).
4030 - Droge Europese heide	Doel	=	+
	Omschrijving	Actueel: 7 ha Behoud en kwalitatief herstel bestaande oppervlakte Doel: Behoud en kwalitatief herstel van bestaande habitatvlekken én toename samen met vooral habitatype 5130, maar ook met 2230_bu en 6230_ha tot een geclusterde heideoppervlakte. Deze ‘heidekernen’ situeren zich in deelgebied 7 – Hesselberg, Alvorkuil, Dieleberg en deelgebied 8 – Vallei van de Bezoensbeek. Overige kunnen ontwikkeld worden als open plekken in het bos , (9120 en 9190; bv. deelgebied 1 – Munsterbeek, Roelerbeek, Hoefaart en Gellikerheide, deelgebied 2 – Munstervallei en Bonijterbos en deelgebied 5 – Munsterbos, Bekembeenden, Noterbos.	Nastreven van droge heide met een goede structuurvariatie, een beperkte boomopslag (< 20 %), en een aantal typische heidesoorten. De verschillende habitatvlekken en de omliggende open plekken in de bossfeer (9120, 9190) dienen via corridors met elkaar verbonden te zijn. Het zorgen voor voldoende dynamiek onder de vorm van specifiek heidebeheer levert kwaliteitsvolle droge heide op.

Habitat		Oppervlakte doelstelling	Kwaliteit doelstelling
5130 - <i>Juniperus communis</i> -formaties in heidevelden of op kalkgrasland, subtype variant: <i>jeneverbesstruweel</i> in heide	Doel	+	+
	Omschrijving	Actueel: 3 ha Toename: 4 ha Toekomstig: 7 ha Doel: Toename door omvorming van naaldbos in deelgebied 7 – Hesselberg, Alvorkuil, Dieleberg en deelgebied 8 – Vallei van de Bezoensbeek.	Realiseren van een goede kwaliteit door intensief beheer gericht op natuurlijke verjonging en op het terugdringen van boom- en struikopslag. Dit is essentieel om op lange termijn een duurzame populatie te handhaven. Het open houden van de vegetatie zal kansen bieden voor droge Europese heide om zich te ontwikkelen.
6230 - Soortenrijke heischrale graslanden op arme bodems van berggebieden (en van submontane gebieden in het binnenland van Europa), subtype 6230_ha - Soortenrijke graslanden van het struisgrasverbond	Doel	+	+
	Omschrijving	Actueel: 0,4 ha Toename: 1,5 ha Toekomstig: 1,9 ha Doel: Toename met 1,5ha door omvorming van naalddhout in deelgebied 5 – Munsterbos, Bekembeemden, Noterbos (zowel in het Munsterbos als op leembodems in het Domeinbos Groenendaal). Toenamevan dit habitattype kan daarnaast gerealiseerd worden door open plekken te creëren in droge loofbossen (9120, 9190).	- Realiseren van een goede staat van instandhouding door het nastreven van < 5 % verbossing/verstruweling en een toename van de bedekking en het aantal sleutelsoorten. - Versterking door aanleg van zonbeschenen open plekken in de droge loofbostypes (9120/9190).
6230 - Soortenrijke heischrale graslanden op arme bodems van berggebieden (en van submontane gebieden in het binnenland van Europa), subtype 6230_hmo - vochtige heischrale graslanden	Doel	+	+
	Omschrijving	Actueel: 0 ha Toename: 3,5 ha Toekomstig: 3,5 ha Doel: Toename met 3,5ha door omvorming van bestaande graslanden langs de Munsterbeek en de Oefaartloop in deelgebied 1 – Munsterbeek, Roelerbeek, Hoefaart en Gellikerheide. Deze graslanden maken deel uit van het laagveenlandschap.	Bij realisatie van deze vegetatie moet specifieke aandacht gaan naar herstel van de natuurlijke hydrologie, buffering tegen externe invloeden (verzuring, vermessing), en een geschikt beheer (extensief maai- of begrazingsbeheer, plaggen, kappen).
6230 - Soortenrijke heischrale graslanden op arme bodems van berggebieden (en van submontane gebieden in het binnenland van Europa), subtype 6230_hn - droge heischrale graslanden	Doel	+	+
	Omschrijving	Actueel: 0,1 ha Doel: Behoud en toename door open plekkenbeheer (10 – 15 %) in droge loofbossen (9120, 9190).	Streven naar een voldoende staat van instandhouding door het verbeteren van de horizontale structuur, het nastreven van een hogere bedekking van soorten > 60 cm, het nastreven van 5 - <10 % verruiging en 5 – 10 % verbossing/verstruweling en een toename van de bedekking en het aantal sleutelsoorten. Versterking door aanleg van zonbeschenen open plekken in de bostypes 9120/9190.
6410 - Grasland met <i>Molinia</i> op kalkhoudende, venige of lemige kleibodem (EU-Molinion), subtype blauwgrasland	Doel	+	+
	Omschrijving	Actueel: 1 ha Toename: 0,5 ha Toekomstig: 1,5 ha Doel: Toename met 0,5 ha door omvorming van bos/grasland in natuurbeheer op de hellingen in het zuiden van het Noterbos op plaatsen met uittredend kwel (deelgebied 5 – Munsterbos, Bekembeemden, Noterbos).	Behouden van de natuurlijke waterhuishouding (kwantitatief en kwalitatief) en gericht verschrallend hooilandbeheer. Buffering en tegengaan van beschaduwng door struik- en boomopslag (kappen).
6430 - Voedselrijke zoomvormende ruigten van het laagland, en van de montane en alpiene zones, subtype 6430_hf - moerasspirea verbond (moerasspirearuigten)	Doel	+	+
	Omschrijving	Actueel: 11 ha Toename: 1 ha Toekomstig: 12 ha Doel: Toename in deelgebied 5 – Munsterbos, Bekembeemden, Noterbos door omvorming van populieraanplanten. In het Noterbos en het Domeinbos Groenendaal wordt 1,5 km nitrofiële boszomen (6430_bz) nagestreefd.	Een voldoende staat van instandhouding moet worden nagestreefd. Essentieel hierbij is gericht ruigtebeheer aangewezen: aanpakken van spontane successie (verruiging < 30 %) en van invasieve exoten (< 10 %) door periodiek te maaien. Verwijdering van populieraanplanten, verbetering van waterkwaliteit en herstel van natuurlijke beekdynamiek leidt tot kwaliteitsverbetering. Ook verruiging als gevolg van eutrofiëring (overstroming met vervuild water, inspoelen van meststoffen uit de omgeving, ...) dient aangepakt te worden.

Habitat		Oppervlakte doelstelling	Kwaliteitsdoelstelling
6510 - Laaggelegen schraal hooiland (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>), subtype 6510_hu - Glanshavergraslanden (<i>Arrhenaterion</i>)	Doel	+	+
	Omschrijving	Actueel: 4 ha Toename: 14 ha Toekomstig: 18 ha Doel: Toename door omvorming van bos/ graslanden in natuurbeheer op de vochtige tot natte zandleembodems ten noorden van het Noterbos in complex met 6410, 6430_hf, 6430_bz en 9160, en met 5 ha door omvorming langs de Wilderbeek in overgang naar 6430_hf, 6430_bz, rbb_hc, rbb_sp en 9160. In deelgebied 1 – Munsterbeek, Roelerbeek, Hoefaart en Gellikerheide wordt een extra toename (4 ha door omvorming) glanshavergrasland vooropgesteld op droge tot vochtige zandgronden.	Nastreven van een goede staat van instandhouding in deelgebied 1 – Munsterbeek, Roelerbeek, Hoefaart en Gellikerheide door aanpakken van verruiging (< 10 %) en verbossing/verstruweling (< 5 %) via natuurgericht beheer. In deelgebied 5 – Munsterbos, Bekembeemden, Noterbos en deelgebied 8 – Vallei van de Bezoensbeek moet een voldoende staat van instandhouding worden nagestreefd. Dit kan door specifieke aandacht voor een gelijkmatige verdeling van hoge, middelhoge en lage grassen met een frequentie en bedekking van sleutelsoorten (50 – 70 %) door te maaien, en door eveneens verbossing (5 – 10%) en verruiging (10 – 30 %) aan te pakken. Goed ontwikkelde graslanden die niet aangerijkt worden, niet behandeld worden met herbiciden, en gebufferd zijn tegen externe invloeden (o.a. door rbb_sp en rbb_hc). Bestaande soortenrijke graslanden kunnen relatief gemakkelijk omgevormd worden naar het Glanshaververbond. Randvoorwaarden zijn stopzetting van bemesting en een aangepast maaibeheer. Ook kan dit type bekomen worden vertrekkend vanuit minder intensief bemeste akkers en door in het begin een maaieregime met hoge frequentie aan te houden.
7140 - Overgangs- en trilveen, subtype 7140_meso - mineraalarm circumneutraal overgangsveen	Doel	+	+
	Omschrijving	Actueel: 1 ha Toename: 3 ha Toekomstig: 4 ha Doel: Toename door omvorming op de veenbodems langs de Roelerbeek in deelgebied 1 – Munsterbeek, Roelerbeek, Hoefaart en Gellikerheide en langs de Bezoensbeek in deelgebied 8 – Vallei van de Bezoensbeek.	Streven naar een voldoende staat van instandhouding met moslaag > 70 %, strooisellaag < 10 %, verruiging/vermossing/vergrassing < 10 %, verbossing < 10 %, met een goede soortensamenstelling en een voorkomen van > 70 % sleutelsoorten. Buffering tegen eutrofiëring en verzuring (voldoende voedselarme waterlichamen), herstel natuurlijke hydrologie en toelaten natuurlijke winddynamiek zijn essentieel.
9120 - Atlantische zuurminnende beukenbossen met <i>Ilex</i> en soms ook <i>Taxus</i> in de ondergroei (<i>Quercion robori-petraeae</i> of <i>Illici-Fagenion</i>)	Doel	+	+
	Omschrijving	Actueel: 90 ha Toename: 22 ha Toekomstig: 112 ha Doel: Toename met 22 ha met als richtwaarde voor bosuitbreiding 14 ha.	Doel: Streven naar een goede tot uitstekende staat van instandhouding in bestaande grote boshabitatkernen en voldoende tot goede staat van instandhouding in bestaande kleinere boskernen. Verhoging van de structuurdiversiteit met heterogene leeftijdsopbouw, boszomen (min. 25 % van de bosranden) en open plekken (10 – 15 %). De open plekken bestaan bij voorkeur uit 4030/6230 en worden in brede mantel-zomen ingebed in het boscomplex. Geleidelijke en structuurrijke overgangen met open habitats worden ook nagestreefd. Verhoging van het aandeel dood hout en de hoeveelheid dik dood hout, en aanpakken van verstoring door invasieve exoten (o.a. Amerikaanse eik, Amerikaanse vogelkers). Wegens de lange ontwikkelingsduur van boshabitats zal een goede staat van instandhouding naar verwachting pas over een aantal decennia realiseerbaar zijn.
9160 - Sub-Atlantische en midden-Europese wintereikenbossen of eiken-haagbeukbossen behorend tot het <i>Carpinion-betuli</i>	Doel	+	+
	Omschrijving	Actueel: 24 ha Toename: 30 ha Toekomstig: 54 ha Doel: Toename met 30 ha , met als richtwaarde voor bosuitbreiding 11 ha, in het Domeinbos Groenendaal en in het Noterbos.	Streven naar een goede staat van instandhouding: degelijke heterogene leeftijdsopbouw, aanwezigheid van voldoende en open plekken (5 - 15 %). Als open plekken worden bloemrijke graslanden en ruigtes (6410, 6430, 6510) behouden en versterkt. De bossen dienen een voldoende aandeel dood hout en hoeveelheid dik dood hout te bevatten, geen exoten en moeten gebufferd zijn tegen externe invloeden zodat de bedekking en het aantal sleutelsoorten kan toenemen (>70 % in de kruidlaag). De vegetatie heeft geleidelijke overgangen van kruidige delen (zoom) via struwelen (mantel) naar aangrenzend bos met de aanwezigheid van habitattypische plant- en diersoorten.
9190 - Oude zuurminnende eikenbossen met <i>Quercus robur</i> op zandvlakten	Doel	+	+
	Omschrijving	Actueel: 14 ha Toename: 48 ha Toekomstig: 62 ha Doel: Toename met 48 ha met als richtwaarde voor bosuitbreiding 2 ha. De grootste oppervlaktetoenames worden voorzien in deelgebied 5 – Munsterbos, Bekembeemden, Noterbos (25 ha).	Nastreven van een voldoende staat van instandhouding met goede staat met betrekking tot de habitatstructuur. Dit wil zeggen goed ontwikkelde structuurrijke eikenbossen met een degelijke heterogene leeftijdsopbouw, boszomen (min. 25% van de bosranden) en open plekken (10 - 15 %). De open plekken bestaan bij voorkeur uit habitattypes 4010/4030/6230 en zijn ingebed in brede mantel-zomen in het boscomplex. Geleidelijke en structuurrijke overgangen met open habitats (bv. rbb_hc) worden tot doel gesteld. Verhoging van het aandeel dood hout en de hoeveelheid dik dood hout, en aanpakken van verstoring door invasieve exoten (o.a. Amerikaanse eik, Amerikaanse vogelkers). Deze laatsten zijn mede verantwoordelijk voor de lage bedekking van sleutelsoorten in de boom- en kruidlaag.

Habitat		Oppervlakte doelstelling	Kwaliteitsdoelstelling
91E0 - Alluviale bossen met <i>Alnion glutinosa</i> en <i>Fraxinus excelsior</i> (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>), alle subtypes	Doel	+	+
	Omschrijving	Actueel: 30 ha Toename: 15 ha Toekomstig: 45 ha Doel (subtypes samen): Toename met 15 ha met als richtwaarde voor bosuitbreiding 6 ha. Op de vochtige tot natte leemgronden ten zuiden van de Munsterbeek (deelgebied 5 – Munsterbos, Bekembeemden, Noterbos) wordt een extra oppervlakte voorzien van 1 ha door omvorming en in combinatie met grote zeggenvegetaties (rbb_mc).	Doel: Bronzones met permanent uittredend bronwater van geschikte kwaliteit zijn maximaal aanwezig. Aangepaste waterhuishouding (waterkwaliteit en –kwantiteit), verhoging structuurdiversiteit met heterogene leeftijdsopbouw, meer dood hout, exotenverwijdering en buffering tegen externe invloeden (vnl. inwaai en inspoeling van nutriënten, verdroging, overstroming door vervuild beekwater) zijn essentieel. Afwisseling van voldoende open plekken met gesloten boshabitats is belangrijk om de corridorfunctie langs waterlopen te versterken en deze te bufferen. Als open plekken (5 - 15 %) worden bloemrijke hooiland- of ruigtevegetaties behouden en versterkt (6510, rbb_hc, rbb_mc, rbb_hf, 6430, 6510, en 7140).

Soorten - Overgang Kempen-Haspengouw			
Soort		Populatie doelstelling	Kwaliteitsdoelstelling
Beekprik	Doel	+	+
	Omschrijving	Ontwikkeling van een populatie die voldoet aan een goede staat van instandhouding in de Zutendaalbeek, Bezoensbeek, Roelerbeek en Munsterbeek (50-200 ind/ha).	Bijkomende kwaliteitseisen ten opzichte van het habitatype 3260 inzake BZV, zuurstofgehalte en temperatuur en afwezigheid migratieknelpunten. Wegnemen van alle mogelijke vervuilingsbronnen. Vergroten leefgebied door het opheffen van vismigratieknelpunten (bodenvallen, stuwen, ...). Buffering van de waterlopen waarin Beekprik voorkomt (bv. Door broekbossen). Herstel van de beektrajecten binnen de grenzen van de SBZ: Zutendaalbeek in deelgebied 7 – Hesselberg, Alvorkuil, Dieleberg (830 m) en deelgebied 5 – Munsterbos, Bekembeemden, Noterbos (870 m), Bezoensbeek in deelgebied 8 – Vallei van de Bezoensbeek (2,4 km) en deelgebied 5 (844 m), de Munsterbeek/Roelerbeek/Oefaartloop in deelgebied 1 – Munsterbeek, Roelerbeek, Hoefaart en Gellikerheide (3,8 km), en de Munsterbeek in deelgebied 5 (1,2 km). Vermijden van hoge piekdebieten en te frequente ruiming. Herstellen van de natuurlijke beekstructuur met voldoende paai- en opgroeihabitats.
Spaanse vlag	Doel	=/+	+
	Omschrijving	Minstens behoud van de soort op de actuele locaties met eventuele uitbreiding.	Aan het kwaliteitsdoel van deze soort wordt beantwoord door de voorziene kwaliteitsverbetering van thermofiele habitats (o.a. zongeëxposeerde (kalk)graslanden met struikopslag), ruigtes en van 9120 en 9160 met mantel-zoomvegetaties en nitrofiele boszomen (6430_bz).

Landschap: Taluds van het Albertkanaal

Het dagzomen van verschillende geologische lagen, de verschillen in temperatuur op de noord- en zuidgerichte hellingen en het lokaal optreden van kwel op de taluds van het Albertkanaal resulteert in unieke abiotische condities die zich vertalen in een waardevolle mozaïek van verschillende habitattypes. Daarom worden de bermen als aparte landschapscluster beschouwd en worden er aparte doelstellingen voor geformuleerd.

Tot deze cluster behoren deelgebied 3 – Taluds van Albertkanaal bij Kesselt en deelgebied 4 – Taluds van Albertkanaal tussen Eigenbilzen en Veldwezelt. De habitattypes die in deze cluster voorkomen en waar doelstellingen voor worden opgesteld zijn de volgende: 2330, 4030, 6210, 6230, 6410, 6510 en 7220.

Het algemeen doel voor deze cluster is het creëren van een mozaïek van open, zonbeschenen, bloemrijke gras- (6210, 6230, 6410) en hooilanden (6510) met lokaal waardevolle overgangen naar vegetaties in de heidesfeer (2330, 4030) en regionaal belangrijke biotopen (rbb_sp, rbb_kam). Op deze manier wordt de ecologische corridorfunctie van dit unieke lijnvormige landschapselement voor regionale en grensoverschrijdende verplaatsingen van verschillende doelsoorten versterkt. Deze complexen van graslandhabitats moeten zonbeschenen en kennen slechts een zeer beperkte bladinal. Om dit te realiseren op deze steile hellingen kan het noodzakelijk zijn om rond de graslandhabitats ruimte te voorzien om beschaduwing te voorkomen, best in de vorm van korte graslandvegetaties.

In totaal wordt een toename van **34,5 ha** open (kalk)gras- en hooiland nagestreefd op de kanaalbermen. Een groot deel hiervan gebeurt door omvorming van opslag en struweel. Om deze bloem- en insectrijke gras- en hooilandhabitats te bufferen en om de overgangen naar bosranden en – zomen verder te ontwikkelen, wordt een toename van **5 – 10 ha** regionaal belangrijke biotopen (rbb_hc, rbb_sp, rbb_kam) voorzien. Dit is noodzakelijk als extra leefgebied voor de grauwe klauwier en om tot aaneengesloten graslandmozaïeken te komen die duurzame populaties van habitattypische soorten (o.a. Klaverblauwtje, Dwergblauwtje, Boswitje, Bruin dikkopje, Veldparelmoervlinder, Sleedoornpage, sprinkhanen, spinnen, ...) kunnen herbergen. Toename van bloemrijke graslanden (6210, 6230, 6410, 6510) in combinatie met halfopen (doorn)struweel- en boomopslag en kleinschalige landschapselementen zoals bosjes, houtkanten, struiken en struweel (met doornstruiken) betekent extra leef- en broedgebied voor grauwe klauwier (3 broedparen op de kanaalbermen). Het creëren of behouden van punt-, lijn- en vlakvormige landschapselementen zoals houtkanten, hagen en bomenrijen zijn tenslotte broodnodige structuren voor vleermuizen om zich te oriënteren en zich langs te verplaatsen.

Voor de open graslandhabitats in het algemeen moet gestreefd worden naar een beperkte boom- en struikopslag (o.a. Robinia) en dus het creëren van open en zonbeschenen hellingen. Ook buffering van deze habitats tegen externe invloeden (vermesting, verzuring, verstoring) is van belang om kwaliteitsverbetering van de voorkomende vegetaties te kunnen realiseren. Verder kan verbetering van de kwaliteit van bloemrijke graslanden bereikt worden door aangepast beheer (maaibeheer, begrazing door schapen, ...). Het is van belang dit beheer uit te voeren rekening houdend met de levenswijze en specifieke habitatvereisten van habitattypische soorten (bv. behoud waardplanten voor dagvlinders, behoud bomenrijen en houtkanten voor vleermuizen, ...).

Tenslotte zal het herstel van het droge tot vochtige, bloemrijke bocagelandschap op de kanaalbermen en het vermijden van chemische producten die een negatieve invloed hebben op de mestbewonende fauna [*, gezien deze het voedsel vormen van de doelsoorten. Dit biedt kansen voor een duurzame populatie Grauwe klauwier en vormt een ideaal foerageergebied vormen voor verschillende insectivore vleermuissoorten (bv. Laatvlieger, Gewone dwergvleermuis).

[*] Ontwormingsmiddelen met als werkzame stof avermectines hebben vermoedelijk een schadelijke werking op de mestfauna. Het beleidsdomein Landbouw en Visserij adviseert het gebruik van ontwormingsmiddelen op basis van andere werkzame stoffen (bvb.moxidectine, levamisol of pyrantel) die relatief ongevaarlijk zijn voor de mestfauna. Meer info in de brochure “Ontwormen met verstand – voor vee en natuur” van Natuurmonumenten en CLM

Habitats - Taluds van het Albertkanaal			
Habitat		Oppervlakte doelstelling	Kwaliteit doelstelling
2330 - Open grasland met Corynephorus- en Agrostissoorten op landduinen, subtype 2330_bu - buntgrasverbond	Doel	+	+
	Omschrijving	Actueel: max. 1 ha Toename: 0,5 ha Toekomstig: 1,5 ha Doel: Toename van 2330_dw met 0,5 ha door omvorming op de profielloze, zandige tot grindhoudende bodems in de omgeving van de brug van Eigenbilzen en van de brug van Veldwezelt (deelgebied 4 – Taluds van Albertkanaal tussen Eigenbilzen en Veldwezelt). Behoud van het Buntgrasverbond (2330_bu) in mozaïek met 4030 op de zuidgerichte helling in deelgebied 4 – Taluds van Albertkanaal tussen Eigenbilzen en Veldwezelt.	Dit habitat wordt zonbeschenen en kent slechts een zeer beperkte bladinal. Om dit te realiseren op deze steile hellingen kan het noodzakelijk zijn om rond de graslandhabitats ruimte te voorzien om beschaduwing te voorkomen, best in de vorm van korte graslandvegetaties. Een goede structuurvariatie van de habitats met een aandeel open zand om zo de typische vegetatie met kensoorten te kunnen behouden. Zo beperkt mogelijke boomopslag (kappen) en buffering tegen eutrofiëring. Creëren van naakte bodem afgewisseld met een gevarieerde ouderdom van struikheide in psammofiele heide.
4030 - Droge Europese heide	Doel	=	+
	Omschrijving	Actueel: max. 1 ha Toename: 0 ha Toekomstig: max1 ha Doel: Behoud oppervlakte 4030 op de profielloze, zandige tot grindhoudende bodems in de omgeving van de brug van Eigenbilzen en van de brug van Veldwezelt (deelgebied 4 – Taluds van Albertkanaal tussen Eigenbilzen en Veldwezelt). Behoud van droge heide (4030) in mozaïek met Buntgrasverbond (2330_bu) op de zuidgerichte helling in deelgebied 4 – Taluds van Albertkanaal tussen Eigenbilzen en Veldwezelt.	Zo beperkt mogelijke boomopslag (kappen) en buffering tegen eutrofiëring. Creëren van gevarieerde ouderdom van struikheide in psammofiele heide door beheermatregelen.

Habitat		Oppervlakte doelstelling	Kwaliteits doelstelling
6210 - Droge halfnatuurlijke graslanden en struikvormende facies op kalkhoudende substraten (<i>Festuco-Brometalia</i>), subtype 6210_hk – kalkgrasland	Doel	+	+
	Omschrijving	Actueel: 0,1 ha Toename: + 4,5 ha Toekomstig: 4,6 ha Doel: Toename met 4,5ha door omvorming van opslag en struweel op kalkhoudende bodems in deelgebied 3 – Taluds van Albertkanaal bij Kesselt en deelgebied 4 – Taluds van Albertkanaal tussen Eigenbilzen en Veldwezelt.	Kwaliteitsverbetering is noodzakelijk want actueel komt het habitatype voor in slecht ontwikkelde staat (6210u_hk). Creatie van zonbeschenen, warme hellingen op kalkhoudende bodems met op sommige plaatsen beperkte boomopslag (< 20 %) waarop kalkminnende soorten en orchideeën zich kunnen herstellen (vnl. door schapenbegrazing). Realisatie van mozaïek van open kalkgrasland met verspreide doornstruwelen (rbb_sp), heggen en houtkanten.
6210 - Droge halfnatuurlijke graslanden en struikvormende facies op kalkhoudende substraten (<i>Festuco-Brometalia</i>), subtype 6210_sk - Kalkrijk doornstruweel	Doel	+	+
	Omschrijving	Actueel: 0,2 ha Toename: + 0,5ha Toekomstig: 0,7 ha Doel: Toename met 0,5ha door omvorming voornamelijk in deelgebied 3 – Taluds van Albertkanaal bij Kesselt. Hier komen actueel de kensoorten donderkruid, scherpe fijnstraal en wondklaver voor.	Het habitatype is actueel zwak ontwikkeld en bestaat uit verboste of verstruweelde relictten. Het doel is opnieuw herstellen van zonbeschenen, warme hellingen met een beperkte boomopslag (< 20 %) waarop typische orchideeënsoorten en andere kalkminnende soorten zich kunnen herstellen. Realisatie van mozaïek van open kalkgrasland met verspreide doornstruwelen (rbb_sp), heggen en houtkanten.
6230 - Soortenrijke heischrale graslanden op arme bodems van berggebieden (en van submontane gebieden in het binnenland van Europa), subtype 6230_hmo - vochtige heischrale graslanden	Doel	=	+
	Omschrijving	Actueel: 0,2 ha Doel: Behoud van actuele oppervlakte in mozaïek met 2330_bu, 4030 en 6510_hu in deelgebied 4 – Taluds van Albertkanaal tussen Eigenbilzen en Veldwezelt.	Streven naar een voldoende staat van instandhouding door het verbeteren van de horizontale structuur, het nastreven van een hogere bedekking van soorten > 60 cm, het nastreven van 5 - <10 % verruiging, 5 – 10 % verbossing/verstruweling, 30 - < 70 % vergrassing, 10 - 30% vervilting en een toename van de bedekking en het aantal sleutelsoorten. Gericht natuurbeheer (extensief maai- of begrazingsbeheer, plaggen, kappen) en herstel van de natuurlijke hydrologie.
6410 - Grasland met <i>Molinia</i> op kalkhoudende, venige of lemige kleibodem (EU-Molinion), subtype veldrusgrasland	Doel	+	+
	Omschrijving	Actueel: 0,4 ha Toename: + 0,5 ha Toekomstig: 0,9 ha Doel: Toename met 0,5 ha door het kappen van boom- en struikopslag ter hoogte van de kwelzone op de noordgerichte kanaalberm in Eigenbilzen (deelgebied 4 – Taluds van Albertkanaal tussen Eigenbilzen en Veldwezelt).	Goede staat van instandhouding waarbij het habitatype een voldoende aantal en bedekking van sleutelsoorten bezit en met een strooisellaag van < 10 %. Kwaliteitsverbetering is nodig voor het behoud van dit type met een goede soortenrijkdom. Deze habitat of gradiëntvegetaties ervan worden niet beschaduwd en kennen slechts een zeer beperkte bladinal. Om dit te realiseren op deze steile hellingen kan het noodzakelijk zijn om rond de graslandhabitats ruimte te voorzien om beschaduwing te voorkomen, best in de vorm van korte graslandvegetaties. Herstel van de natuurlijke waterhuishouding (kwantitatief en kwalitatief), opheffen van drainagesysteem in de talud van het Albertkanaal en gericht verschrallend hooilandbeheer. Buffering van het relict en tegengaan van beschaduwing door struik- en boomopslag (kappen).
6510 - Laaggelegen schraal hooiland (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>), subtype 6510_hu - Glanshavergraslanden (<i>Arrhenaterion</i>)	Doel	+	+
	Omschrijving	Actueel: 24 ha Toename: 24 ha Toekomstig: 48 ha Doel: Toename met 24ha let als richtwaarde voor omvorming in deelgebied 3 – Taluds van Albertkanaal en deelgebied 4 – Taluds van Albertkanaal tussen Eigenbilzen en Veldwezelt) 18ha, in combinatie met ijle boom- en struweelopslag (rbb_sp, rbb_kam).	Nastreven van een blijvende goede staat van instandhouding. Deze complexen van graslandhabitats zijn zonbeschenen en kennen slechts een zeer beperkte bladinal. Om dit te realiseren op deze steile hellingen kan het noodzakelijk zijn om rond de graslandhabitats ruimte te voorzien om beschaduwing te voorkomen, best in de vorm van korte graslandvegetaties. Er moet gestreefd worden naar een verbossing/verstruweling van minder dan 5 % op sommige plaatsen. Op andere plaatsen lokaal boom- en struweelopslag toelaten. Ook verruiging (< 10 %) en de strooisellaag (< 10 %) moeten hier worden aangepakt door natuurgericht beheer. Goed ontwikkelde graslanden die niet aangerijkt worden, niet behandeld worden met herbiciden, en gebufferd zijn tegen externe invloeden (vermesting, verzuring). Omvorming van bestaande graslanden gebeurt door stopzetting van bemesting en aangepast maaibeheer.

Habitat		Oppervlakte doelstelling	Kwaliteitsdoelstelling
6510 - Laaggelegen schraal hooiland (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>), subtype 6510_huk - kalkrijk kamgrasland (<i>Galio- Trifolietum</i>)	Doel	+	+
	Omschrijving	Actueel: 0 ha Toename: 5 ha Toekomstig: 5 ha Doel: Realisatie van 5 ha kamgrasvegetatie door omvorming van boomopslag en struweel; met soorten als kattendoorn, ruige weegbree en gulden sleutelbloem in de omgeving van de brug van Gellik (deelgebied 4 – Taluds van Albertkanaal tussen Eigenbilzen en Veldwezelt; zie Indeherberg et al., 2003).	Goed ontwikkelde graslanden die niet aangerijkt worden, niet beschaduwd, met een minimale bladinvall, niet behandeld worden met herbiciden, en gebufferd zijn tegen externe invloeden (vermesting, verzuring). Omvorming van bestaande graslanden gebeurt door stopzetting van bemesting en aangepast maaibeheer.
7220 - Kalktufbronnen met tufsteenformatie (<i>Cratoneurion</i>)	Doel	=	+
	Omschrijving	Actueel: < 0,5 ha Doel: De voorkomende relictten van kalktufbronnen behouden op de noord gerichte hellingen in deelgebied 4 – Taluds van Albertkanaal tussen Eigenbilzen en Veldwezelt.	Behoud of herstel van de huidige oppervlakte van dit habitatype moet nagestreefd worden. Minstens behoud van de voor dit habitat typische mossen en karakteristieke processen, en van een gunstige waterhuishouding en waterkwaliteit. Buffering van bronnen is noodzakelijk (bv. tegen slibafzetting).

Soorten - Taluds van het Albertkanaal

Soort		Populatiedoelstelling	Kwaliteitsdoelstelling
<i>Bechsteins vleermuis</i>	Doel	+	=/+
	Omschrijving	Uitbouw van een populatie in de oude boskernen van deelgebied 5-Munsterbos, Bekembeemden, Noterbos.	Aan het kwaliteitsdoel van deze soort wordt beantwoord door de voorziene kwaliteitsverbetering voor de boshabitats (9120, 9160, 9190). Lijnvormige elementen zijn belangrijk als verbinding tussen foerageergebieden (structuurrijke bossen met een weelderige ondergroei). Een geschikt mantel-zoombeheer en kwalitatieve open plekken (graslandhabitats) zorgen voor een verrijking van het insectenaanbod.
<i>Brandts vleermuis</i> / <i>Gewone baardvleermuis</i>	Doel	=/+	=/+
	Omschrijving	Behoud en uitbreiding van de bestaande populatie.	Aan het kwaliteitsdoel van deze soort wordt beantwoord door de voorziene kwaliteitsverbetering voor de boshabitats (9120, 9160, 9190). Lijnvormige elementen zijn belangrijk als verbinding tussen foerageergebieden (structuurrijke bossen met een weelderige ondergroei). Een geschikt mantel-zoombeheer en kwalitatieve open plekken (graslandhabitats) zorgen voor een verrijking van het insectenaanbod. Behoud van holle bomen en gradueel en oordeelkundig vervangen van oude, ongewenste loofboomsoorten uit parken, dreven en bossen. Specifieke inrichting van (kerk)zolders.
<i>Kleine dwergvleermuis</i> , <i>Gewone dwergvleermuis</i> , <i>Laatvlieger</i>	Doel	=/+	=/+
	Omschrijving	Behoud en uitbreiding van de bestaande populatie.	Behoud van de bestaande kwaliteit, behoud en uitbreiding van connectiviteit tussen de gebieden. Zie ook kwaliteitsdoelstellingen voor ruige dwergvleermuis/watervleermuis. Specifieke inrichting van (kerk)zolders.
<i>Ruige dwergvleermuis</i> , <i>Rosse vleermuis</i> , <i>Watervleermuis</i>	Doel	+	+
	Omschrijving	Aanwezigheid van zomerkolonies van de soorten, met jaarlijks zwangere wijfjes en/of juvenielen. De aanwezigheid van duurzame populaties van deze soorten wordt nagestreefd.	Doel zomer: Voldoende staat van instandhouding. Streven naar een voldoende tot goede habitatkwaliteit - Verhoging van habitatkwaliteit in de bossen en insectenrijke graslanden en ruigtes (vrij van bestrijdingsmiddelen) in een omliggend landschap met kleine landschapselementen. - Creatie van geleidelijke bosranden, in het bijzonder nabij open waterpartijen. Behoud en verbetering kwaliteit waterpartijen. - De doelen worden gerealiseerd in het kader van de doelen voor de habitats 6430, 6510, 9120, 9160, 9190 en 91E0 en de realisatie van laagveenlandschappen. - Bijkomend aandacht voor behoud van bestaande verbindingen, en waar nodig uitbreiding van en verbinding tussen bossen en foerageergebieden. - Zowel zomerverblijven als foerageergebieden dienen als leefgebied een voldoende hoge kwaliteit te bezitten.

2.2 Prioritaire inspanningen met het oog op het realiseren van de instandhoudingsdoelstellingen

In samenhang met de hoger beschreven doelstellingen zijn door de Vlaamse regering per gebied een aantal prioritaire inspanningen vastgelegd. Dit is een globale omschrijving van de acties die noodzakelijk zijn voor het realiseren van de doelstellingen. De inspanningen kunnen onafhankelijk van elkaar worden uitgevoerd. Niet al deze inspanningen zijn op dezelfde termijn realiseerbaar. Er wordt onderstreept dat het uitvoeren van de hieronder opgesomde lijst van inspanningen/acties niet alle knelpunten in het gebied zullen oplossen en niet alle doelen zal weten te bewerkstelligen. De hieronder opgelijste inspanningen/acties zijn dan ook te beschouwen als de prioritaire inspanningen. De concretisering van deze prioritaire inspanningen in verschillende acties is een belangrijk onderdeel van het implementatieproces. Voor het realiseren van de prioritaire inspanningen zijn vaak meerdere acties nodig. In paragraaf 4.1 (inspanningsmatrix) worden onder meer alle noodzakelijke acties die voortvloeien uit deze prioritaire inspanningen weergegeven.

	Inspanning	Omschrijving Inspanning
PI 1	Herstel, verbinding en uitbreiding van habitattypes in de heidesfeer	Uitbreiding van deze habitattypes is noodzakelijk voor behoud areaal en om de connectiviteit (stapstenen) in het Natura2000-netwerk te kunnen waarmaken (verbinding soorten tussen de Kempen, Maasvallei richting Nederland en Wallonië. Het herstel van habitattypes in de heidesfeer wordt voornamelijk gerealiseerd door kwaliteitsverbetering van open plekken in droge loofbossen (9120, 9190). De heidekernen (actueel 7,9 ha) worden verbonden via een netwerk bestaande uit kleinere stapstenen en corridors, die uitwisseling tussen populaties toelaten. Deze inspanningen worden grotendeels voorzien op gronden in eigendom van erkende natuurbeherende organisaties (bv. Munsterbos en De Hoefaart). Heideherstel gebeurt door een combinatie van éénmalige inrichtingsmaatregelen gevolgd door regulier beheer afgestemd op het beoogde vegetatietype (bv. begrazing bij 4030 en 6230). Wat vochtige heide (4010) betreft dient specifieke aandacht besteed te worden aan een goede, natuurlijke waterhuishouding en intensief beheer. <u>Dit naast een</u> toename met 5 ha in deelgebied 5 (Munsterbos). Dit laatste geldt ook voor open graslanden op landduinen (2330). Intensief beheer afgestemd op de ecologische vereisten van jeneverbes (5130) is in deelgebieden 7 en 8 noodzakelijk om een voldoende verjonging te realiseren en om verbossing van deze lichtminnende soort tegen te gaan. Het beperken van verzuring en vermesting door buffering, het afstemmen van recreatie op het beheer, het uitbreiden van de bestaande relictten en het nemen van milderende maatregelen (bv. plaggen, maaien, beschermen zaailingen zoals in deelgebied 8 – Vallei van de Bezoensbeek) zijn belangrijke maatregelen om deze, op Vlaams niveau erg waardevolle, populaties te herstellen.
PI 2	Versterken van de loofboshabitats	Voor de boshabitats wordt een betere structuurkwaliteit nagestreefd met voldoende dikke (dode) bomen, een goed ontwikkelde struik- en kruidlaag, en weinig exoten. Bijzondere aandacht gaat naar de creatie van open plekken (heide en heischraal grasland in 9120/9190 en graslanden/ruigtes/regionaal belangrijke biotopen in 9160) en goed ontwikkelde bosranden met mantels (rbb_sp) en zomen (6430_bz). Deze inspanningen leveren leefgebied op voor soorten als Spaanse vlag, kleine ijsvogelvinder, grauwe klauwier en voor Europees te beschermen vleermuizen. Door het toepassen van een bosbeheer, dat gericht is op het verhogen van natuurwaarden, in natuurreservaten, bosreservaten en domeinbossen wordt aan de kwaliteitsverbetering tegemoet gekomen. Het zijn maatregelen die reeds in veel beheerplannen voorzien zijn voor domeinen in eigendom van het ANB (bv. Domeinbos Groenendaal) of de erkende terreinbeherende natuurverenigingen (bv. Munsterbos, De Hoefaart). Bij andere openbare besturen en privébossen kan door het toepassen van verschillende bedrijfsvormen en de Criteria Duurzaam Bosbeheer (CDB) de kwaliteit eveneens verbeterd worden. Daarnaast wordt de oppervlakte boshabitat uitgebreid via omvorming van actueel niet habitatwaardige bossen. Voor de bossen beheerd door het Agentschap voor Natuur en Bos en/of natuurbeherende verenigingen, wordt er van uitgegaan dat op termijn 80 – 100 % van de bosoppervlakte zal evolueren naar het gewenste habitatype door de toepassing van de beheervisie van het Agentschap en door uitvoering van beheerplannen. In de private bossen en gemeentebossen kan door omvorming bijkomend loofbos gerealiseerd worden via de toepassing van de Criteria Duurzaam Bosbeheer (20% van de bosoppervlakte). Verwacht wordt dat hierdoor reeds aanzienlijke oppervlakten van de voorziene oppervlactedoelstellingen voor de habitattypes 9120, 9160 en 9190 kunnen gerealiseerd worden. Voor broekbossen kan door omvorming een extra oppervlakte van 6 ha tot stand komen. Daarnaast zijn in de SBZ nog effectieve bosuitbreidingen nodig: richtwaarden 28 ha voor de loofbostypen en 9 ha voor broekbossen.
PI 3	Aanpakken van verdroging	Algemeen dienen in de SBZ inspanningen geleverd te worden om verdroging tegen te gaan. Er komen kwelzones voor met gebufferd, voedselarm grondwater waar specifieke habitattypes aan verbonden zijn (o.a. 3130, 4010, 6410, 7140, 7220, 91E0). De drainagekanalen op de taluds van het Albertkanaal bijvoorbeeld zorgen voor een snelle afvoer van het kwelwater. Dit bedreigt onder andere vochtige heischrale graslanden en waardevolle veldrusvegetaties. Door het opheffen van drainage op de kanaalbermen kunnen kwelzones uitbreiden en ontstaan er potenties voor kalktuf, kalkmoerassen en blauwgraslandvegetaties (cfr. de vaarttaluds van het kanaal Kortrijk-Bossuit te Moen). Verdroging van de waardevolle beekdalen door verhardingen stroomopwaarts vormt tenslotte een belangrijk aandachtspunt voor het herstel van beekprik en beekdalmozaïeken in deze SBZ. Verder onderzoek is noodzakelijk naar de technische mogelijkheden en concrete afstemming van het peilbeheer, rekening houdend met andere aanwezige functies (waaronder landbouw) binnen en buiten de SBZ. Te onderzoeken maatregelen, welke kaderen in een algemener integraal waterbeheer, zijn onder meer aanpassing van drainage, hydrologische isolatie, inschakeling van overstromingsgebieden en verhoging van de bergingscapaciteit, en vertraagde oppervlaktewaterafvoer.

	Inspanning	Omschrijving Inspanning
PI 4	Realisatie van een leefbare populatie Beekprik	Voor deze kwetsbare en veeleisende soort zijn gerichte beschermingsmaatregelen nodig. Zo dient speciale aandacht te worden besteed aan een verbetering van de waterkwaliteit door het aanpakken van lozingen van ongezuiverd afvalwater door weekendhuisjes, het verwijderen van overstorten en het bufferen van waterlopen tegen vermetingseffecten. Het tot stand brengen van meer paai- en opgroeihabitats door het verbeteren van de structuurkwaliteit en het opheffen van migratieknelpunten zijn bijkomende voorwaarden om een leefbare populatie te realiseren. Deze inspanningen zijn vooral van toepassing op de beeklopen waar beekprik actueel voorkomt of waar herstel van het vroegere leefgebied noodzakelijk is (o.a. Zutendaalbeek, Bezoensbeek, Roelerbeek, Munsterbeek). Wat de migratieknelpunten betreft is tot op heden niet onderzocht in welke mate de onderleiders of sifons onder het Albertkanaal een harde barrière vormen voor beekprik. Een belangrijk aandachtspunt hierbij is dat de uitstroomopening van de sifon onder alle (debiets)omstandigheden onder het waterniveau van de beek moet zitten. Om migratie toe te laten mag er immers geen verval zijn aan de stroomafwaartse uitstroom van de sifon. Het onderzoeken of deze sifons daadwerkelijk een barrière vormen voor beekprik is een belangrijke inspanning om leefbare populaties te realiseren in deze SBZ. Om bovenstaande inspanningen te realiseren zal naar samenwerking met de provincie, de gemeenten, de waterloopbeheerders zoals VMM, de private eigenaars en ANB gezocht moeten worden.
PI 5	Realisatie van aaneengesloten complexen van graslandhabitats in een bocagelandschap	Wat betreft open graslandhabitats en ruigtes (6210, 6230, 6410, 6430, 6510) wordt er in de hele SBZ een extra oppervlakte van 55ha tot doel gesteld. Het grootste deel hiervan wordt gerealiseerd op de kanaalbermen. Deze open habitats worden versterkt, verbonden en gebufferd door regionaal belangrijke biotopen (bloemrijke graslandtypes, doornig struweel, kamgraslanden). In geval van intensief landbouwgebruik naast de graslandhabitats is het aangewezen voldoende bufferende maatregelen te nemen onder de vorm van kleine landschapselementen (houtkanten, heggen, boom- of struikschermen of struwelen). Deze complexen van graslandhabitats zijn zonbeschenen en kennen slechts een zeer beperkte bladinvall. Om dit te realiseren op deze steile hellingen kan het noodzakelijk zijn om rond de graslandhabitats ruimte te voorzien om beschaduwing te voorkomen, best in de vorm van korte graslandvegetaties. Kleinschalige, structuurrijke landschappen bestaande uit een mozaïek van open, bloemrijke graslandcomplexen afgewisseld met ruigtes, goed ontwikkelde bosranden, (doorn)struwelen en kleine landschapselementen vormen het geschikt leefgebied voor allerlei dagvlinders (o.a. boswitje, heideblauwtje, klaverblauwtje, bruin dikkopje, Spaanse vlag, kleine ijsvogelvlinder, sleedoornpage, ...) en andere insecten. Insectivore soorten als grauwe klauwier en verschillende vleermuissoorten zullen mee profiteren van de realisatie van een dergelijk landschap gekoppeld aan een op insecten gericht beheer, in combinatie met een extra oppervlakte van 5-10 ha regionaal belangrijke biotopen (kamgrasland en doornstruweel).
PI 6	Versterken van de rol van de taluds van het Albertkanaal als ecologische corridor	Uit de resultaten van doorgedreven beheeractiviteiten door ANB in samenwerking met JNM op de oostelijke kanaalbermen (buiten de SBZ), kan men besluiten dat specifiek, gericht beheer van de kalkgraslanden op de westelijke kanaalbermen (binnen de SBZ) waardevolle vegetaties zullen opleveren met heel wat kensoorten van kalkminnende vegetaties. Daarom wordt er 39,5-44,5 ha ha herstel van open vegetaties voorzien (dit omvat 34,5 ha puur habitat en 5 – 10 ha regionaal belangrijke biotopen. Deze graslanden zullen daarnaast regionale en grensoverschrijdende verplaatsingen van bedreigde dagvlinders (bv. klaverblauwtje, dwergblauwtje) mogelijk maken (bv. van en naar het habitatrictlijngebied 'Plateau van Caestert met hellingbossen en mergelgrotten'). Deze inspanningen dienen voor een belangrijk deel op gronden te gebeuren die eigendom zijn van NV De Scheepvaart maar deels worden beheerd door het ANB en de vzw Natuur- en Landschapsbeheer.
PI 7	Realisatie van goed ontwikkelde vijvercomplexen en een laagveenlandschap	Voor de realisatie van een laagveenlandschap in beekdalen wordt een extra oppervlakte van laagveen (3 ha), natte heide (5 ha) en vochtige heischrale graslanden (3,5 ha) vooropgesteld, die bekomen wordt deels door omvorming van opslag of bos en deels door toename in begraasde graslanden. Deze habitats worden versterkt, verbonden en gebufferd door inbedding tussen regionaal belangrijke biotopen (dotterbloemgraslanden, zeggevegetaties, rietland, natte ruigten) en broekbossen. Belangrijk om het bovenstaande te kunnen realiseren is het herstel van een meer natuurlijke hydrologie (beperkte ontwatering, kwaliteitsvolle beekstructuur, natuurlijk overstromingsregime, ...), en het verbeteren van de oppervlakte- en grondwaterkwaliteit (beperken van nutriëntenaanvoer en pesticidgebruik). Op die manier kan herstel en toename van (grond)waterafhankelijke habitattypes in de mozaïek (o.a. 6230, 7140, 91E0) duurzaam gerealiseerd kan worden. Het laagveenlandschap vormt een geschikt leefgebied voor Europees te beschermen moerasvogels zoals woudaap, roerdomp, blauwborst en ijsvogel. Deze soorten zullen tevens meeliften met de voorgestelde kwaliteitsverbeteringen van waterhabitats ter hoogte van vijvercomplexen in deze SBZ. Op deze manier zal dit gebied, dat dicht bij het vijvercomplex van Midden-Limburg ligt, een interessant foerageergebied vormen voor deze moerasvogels.

2.3 Gebiedsgerichte aandachtspunten voor de uitvoering

Tijdens het overleg over de instandhoudingsdoelstellingen is een aantal gebiedsgerichte aandachtspunten voor de uitvoering aangebracht door de deelnemers aan het voorafgaand overlegproces. In deze paragraaf worden deze meegegeven ter informatie. De lijst is niet limitatief noch bindend. Het is bovendien mogelijk dat deze lijst wijzigt tijdens het implementatieproces.

	Omschrijving aandachtspunten
1	Gemeente Zutendaal De instandhoudingsdoelstellingen die in het rapport voorgesteld worden, zullen realistisch gezien, nooit kunnen gehaald worden. Hiervoor zijn de volgende redenen aan te halen: 1) De afbakening van de huidige Habitatrichtlijngebieden houdt weinig rekening met de actuele toestand en ontwikkelingen. Zo zijn de vier beekvalleien in Zutendaal maar voor een beperkt deel opgenomen in een Speciale Beschermingszone, terwijl daar net de grootste potenties zijn voor hoogwaardige natuur. Een bijkomend nadeel is het feit dat de gedeelten van de beekvalleien die wel opgenomen zijn te klein zijn in oppervlakte of te weinig gebufferd zijn om de instandhoudingsdoelstellingen te realiseren. 2) In de beekvalleien, ook in de Speciale Beschermingszones, komen nog tal van maïspercelen of andere percelen waar zwaar bemest en gesproeid wordt voor. Hier geldt volgens de mestwetgeving geen nulbemesting en de betreffende landbouwers zijn dus in orde. Er hoeft geen tekening bij gemaakt te worden van de invloed die dergelijke percelen uitoefenen op de fauna en flora in de buurt. Ook de bestaande beheerovereenkomsten kunnen hieraan niets veranderen. Indien de instandhoudingsdoelstellingen voor het Overgangsgebied Kempen-Haspengouw willen gerealiseerd worden dan moet aan bovenstaande problemen verholpen worden. Middelen daartoe zijn het aanpassen van de grenzen van de Speciale Beschermingszones via o.a. Ruimtelijke Uitvoeringsplannen, betere buffering, andere beheerovereenkomsten (op maat), samenwerking met de landbouwsector en aangepaste compensaties voor de landbouwers. (Bron: S-IHD rapport)
2	Gemeente Riemst De gemeente Riemst stelt uitbreiding van het SBZ voor. Er zijn een aantal waardevolle kalkgraslanden gelegen op de taluds van het Albertkanaal maar buiten de aangeduide SBZ's (o.a. 6110) en die tevens een belangrijk habitat zijn voor een aantal habitatsoorten (vb vlinders). Deze gebieden vormen ook een belangrijke verbinding met het SBZ 'Plateau van Caestert met hellingbossen en mergelgrotten'. Onderzoek naar deze potenties is gewenst en bij een volgende aanmeldingsfase dient zeker onderzocht te worden om deze gebieden mee op te nemen in de afbakening van de SBZ. (Bron: S-IHD rapport)
3	BLOSO Wanneer de ontsluiting van bepaalde gebieden herzien wordt, vraagt het Bloso uitdrukkelijk dat de actoren uit de sport- en recreatieve sector betrokken worden. Wanneer aanpassingen dienen te gebeuren, is het belangrijk dat er een volwaardig alternatief geboden wordt. Er dient immers over gewaakt te worden dat er nog voldoende ruimte behouden blijft voor routegebonden en locatiegebonden sport en recreatie. Wij stellen immers vast dat het voor zeer veel sporten steeds moeilijker wordt om nog terreinen te vinden. Het decreet 'Sport voor Allen-beleid' schenkt veel aandacht aan de 'Ondersteuning en stimulering van de andersgeorganiseerde sport'. Het is dan ook belangrijk dat ook de niet-georganiseerde sporter de nodige aandacht krijgt. Routegebonden sport- en recreatie, Fit-o-meters, speelbossen, e.d. zijn hierbij zeer belangrijk.Overigens wordt in het rapport terecht opgemerkt (p. 84 - § 7.1.4.) dat het ontsluiten van bos- en natuurgebieden, het maatschappelijk draagvlak voor natuurbehoud kan doen toenemen. Er dient een goed evenwicht uitgewerkt te worden. Het Bloso is bereid hieraan mee te werken. Zie ook algemeen aandachtspunt 2. (Bron: S-IHD rapport)
4	BLOSO BLOSO vraagt rekening te houden te worden met de veel voorkomende routegebonden recreatie in dit gebied. Zo loopt het MTB-traject Zutendaal-Bilzen doorheen deelgebied 2 en zijn er talrijke fietspaden (Fietsknooppuntennetwerk) en wandelpaden in het gebied. Zie ook algemeen aandachtspunt 2. (Bron: S-IHD rapport)
5	Departement LV De voorgestelde oplossingen inzake het oplossen van het knelpunt eutrofiëring van het grond- en oppervlaktewater zullen belangrijke inspanningen vragen van landbouw. Het beleidsdomein Landbouw en Visserij vraagt dat er tijdens het implementatietraject van de doelen in overleg met alle betrokkenen (landbouwadministratie, -organisaties en landbouwers) in overleg over oplossingen voor de genoemde knelpunten wordt nagedacht. Het S-IHD rapport mag hier geen voorafname voor vormen. (Bron: S-IHD rapport)
6	Departement LV Het beleidsdomein Landbouw en Visserij wenst er op te wijzen dat gebieden die aan de rand van dit SBZ liggen, zeer intensieve landbouwgebieden zijn. Indien er in deze intensieve landbouwgebieden acties nodig zijn, moet er voor het departement vooral via vrijwillige beheerovereenkomsten gewerkt worden. Pas als vrijwillige maatregelen niet voldoende zouden blijken, kan verder gekeken worden welke bijkomende maatregelen nodig zijn. Deze maatregelen moeten eveneens grondig onderbouwd worden en er moet voldoende aandacht besteed wordt aan een ruimte-efficiënte aanpak met minimale impact op landbouw. (Bron: S-IHD rapport)

	Omschrijving aandachtspunten
7	Departement LV Voor onder meer habitatype 3130, 3150, 4010, 6230, 6410, 7140, 7220 en 91E0 wordt vermeld dat er voldoende buffering (langsheen de waterloop) moet zijn. Het beleidsdomein wenst te benadrukken dat – indien men deze bufferzones wenst aan te leggen op gronden in landbouwgebruik – men eerst wetenschappelijk dient aan te tonen welke breedte aan bufferzones nodig is, hoe deze bufferzone zal worden ingericht en welke beperkingen op de zone van toepassing zullen worden. Als dit is aangetoond, dient men eerst te kijken of deze resultaten kunnen gerealiseerd worden via vrijwillige maatregelen (vb. beheerovereenkomsten perceelsrandenbeheer) . Pas als vrijwillige maatregelen niet voldoende zouden blijken, kan verder gekeken worden welke bijkomende maatregelen nodig zijn in dit gebied, waarbij dit eveneens grondig onderbouwd dient te worden en er voldoende aandacht besteed wordt aan een ruimte-efficiënte aanpak met minimale impact op landbouw. (Bron: S-IHD rapport)
8	Departement LV Op verschillende plaatsen in het rapport wordt vermeld dat er een betere buffering tegen externe invloeden nodig is, ook buiten het SBZ-H. Het beleidsdomein Landbouw en Visserij wil er op wijzen dat alleen voor het deel van het IHD wat aan het Albertkanaal ligt (waar veelvuldig wordt gesproken over het aanleggen van bufferstroken) het gaat om een lengte van meer dan 10 km. Er zal dus bij de implementatiefase omzichtig moeten omgesprongen worden met het aanduiden van de stroken aangezien dit IHD in een zeer intensief landbouwgebied gelegen is. Er zal bijgevolg ook nood zijn aan een flexibel instrumentarium om de landbouwers billijk te kunnen vergoeden. (Bron: S-IHD rapport)
9	Departement LV Het beleidsdomein Landbouw en Visserij wenst te benadrukken dat de invloed op de omliggende landbouwgebieden, bij het wijzigen van de waterafvoer en de hiermee gepaard gaande wijziging van het grondwaterpeil, beperkt dient te zijn en de huidige bedrijfsvoering niet in gedrang mag komen. (Bron: S-IHD rapport)
10	Natuurbeheer SBZ gebieden BE220036 Caestert en BE2200042 Overgang Kempen-Haspengouw behoren tot de belangrijkste natuurverbindingen in Europa. Het is bijzonder pijnlijk dat dit bij de aanwijzing niet voldoende onderkend is. We willen dan ook pleiten om beide SBZ's aan te passen. De beide flanken van het Albertkanaal zouden aan beide kanten moeten aangewezen worden. Tevens is het noodzakelijk dat er ook een verbinding gemaakt wordt met de Maasvallei tot Hochterbampd. Deze terreinen zijn eigendom van het Vlaams gewest en de aanwijzing heeft geen economische gevolgen. Deze verbinding is noodzakelijk om habitattypische fauna van grazige habitats (zowel kalkrijk als van kalkarm) tussen de Maas (Ardennen) en de Kempen mogelijk te maken. Nu reeds zien we dat deze verbinding werkt voor soorten die als gevolg van de klimaatsopwarming opschuiven naar het noorden. Dit is met name nodige om de biodiversiteit op de Kempische heide zich te laten aanpassen aan de klimaatsopwarming (opmerking uit Overleggroep 26/7/12) (Bron: S-IHD rapport)
11	Natuurbeheer Sector Natuurbeheer vraagt een drastische beperking van recreatie in deze SBZ. Gebiedsgericht overleg tss de sectoren is wenselijk. (Bron: S-IHD rapport)
12	Natuurbeheer Sector Natuurbeheer vraagt aanpassing of opheffing van overstorten in Zutendaal- en Bezoensbeek zodat er geen afvalwater in de beken geloosd kan worden. (Bron: S-IHD rapport)
13	Natuurbeheer Sector natuurbeheer vraagt om buffergebieden rond SBZ en wenst dat het volledige landschap ecologisch wordt opgewaardeerd. (Bron: S-IHD rapport)
14	Natuurbeheer Sector natuurbeheer stelt dat De Kuil en het Munsterbos niet verloren mogen gaan ten gevolge van de ontwikkeling van het ENA. Dit standpunt werd geformuleerd tijdens BOLOV2 naar aanleiding van de opmerkingen van economie. (Bron: S-IHD rapport)
15	Sector landbouw De land- en tuinbouw werkt via diverse instellingen mee aan projecten om uitloging van meststoffen en pesticiden tegen te gaan. Mogelijke oplossingen voor buffering moeten in overleg met de landbouwers en op vrijwillige basis worden afgesloten. Daarnaast moet de problematiek van eutrofiëring worden opengetrokken naar alle partijen (overstorten, particuliere lozingen, ...). (Bron: S-IHD rapport)

	Omschrijving aandachtspunten
16	Sector landbouw De sector Landbouw vraagt dat de verschillende vormen van grondgebruik voor de buffering van grondwater op vrijwillige basis besproken kunnen worden. (Bron: S-IHD rapport)
17	Sector jacht De sector jacht stelt voor om op te treden of alternatieven aan te bieden voor de uitlaat van honden op de kanaalbermen. De andere sectoren hebben zich ook aangesloten bij dit aandachtspunt en wensen het uit te breiden tot alle andere gebieden. (Bron: S-IHD rapport)
18	Sector jacht De sector jacht merkt op dat het beheer op de kanaalbermen beter zou kunnen gebeuren en pleit voor een aangepast beheer in functie van de realisatie van de IHD. (Bron: S-IHD rapport)
19	Sector jacht De sector jacht vraagt nauwe samenwerking als gelijkwaardige partner bij realisatie van doelen. Zie ook algemeen aandachtspunt 12 (Bron: S-IHD rapport)
20	Sector economie De sector Economie stelt dat sommige kwaliteitsdoelen (bij HT 3130 en 3150) voor totaal fosfor lager zijn dan de aantoonbaarheidsgrens en bepalingsgrens (cfr . BS dd. 31.102011 ' Technische specificaties voor de chemische analyse van (fysisch)chemische parameters en de beoordeling van de analyseresultaten in functie van de monitoring van de watertoestand krachtens richtlijn 200/60/EG van het Europees parlement en de raad van 23 oktober 2000 tot vaststelling van de communautaire maatregelen betreffende waterbeleid (Bron: S-IHD rapport)
21	Sector economie De sector economie stelt dat de ontwikkeling van EBEMA niet in het gedrang mag komen. (Bron: S-IHD rapport)
22	Sector economie De sector economie vindt dat de realisatie van ENA geen vertraging mag oplopen noch beperking opgelegd mag krijgen. (Bron: S-IHD rapport)

3 Openstaande taakstelling

De in dit hoofdstuk beschreven oppervlaktebalans op SBZ niveau werd als taakstelling vastgesteld in het S-IHD-besluit voor deze SBZ. Op basis hiervan is een indicatieve verdeling van de doeloppervlaktes over de verschillende deelgebieden gebeurd via een modelmatige berekening. In paragraaf 3.1 wordt per aangewezen habitattype in deze SBZ het overzicht gegeven van de totale oppervlakte doelen, de oppervlakte actueel habitat en het openstaand saldo aan te realiseren habitat (door omvorming vanuit bestaande andere natuur of door uitbreiding op plaatsen die nu niet ingenomen zijn door natuur). In de volgende managementplannen zal dit overzicht geactualiseerd worden met een stand van zaken en het openstaand saldo. Voor de soorten wordt geen oppervlaktebalans weergegeven. Gezien de complexe koppeling van de populatiedoelen aan habitats, regionaal belangrijke biotopen en andere vegetatietypes is het momenteel niet mogelijk om voor soorten een betekenisvolle openstaande taakstelling met oppervlaktebalans op te geven. In 3.2 wordt de taakstelling voor de soorten kort voorgesteld; voor een meer gedetailleerde beschrijving verwijzen we naar Bijlage 2 bij het IHD-besluit. De geactualiseerde openstaande taakstelling wordt in een latere fase van de managementplannen weergegeven.

In hoofdstuk 6. Richtkaart wordt indicatief de actuele ligging van de habitats en de indicatieve verdeling van de doelen over de verschillende deelgebieden weergegeven. De verdeling van deze doelen over de verschillende deelgebieden maakt deel uit van het overleg met de betrokken actoren in het overlegplatform voor deze SBZ. De verdeling kan naar aanleiding daarvan in een volgende versie van het managementplan aangepast worden.

3.1 Habitats

Habitat code	Besluit Vlaamse regering		Openstaande taakstelling
	Opp. totaal doel (ha)	Opp. actueel (ha)	Opp. uitbreiding en omvorming (ha)
2330	2.10	1.10	1.00
3130	1.00	0.40	0.60
3150	1.00	1.00	0.00
4010	8.00	3.00	5.00
4030	8.00	8.00	0.00
5130	7.00	3.00	4.00
6210	5.30	0.30	5.00
6230	5.70	0.70	5.00
6410	2.40	1.40	1.00
6430	12.00	11.00	1.00
6510	71.00	28.00	43.00
7140	4.00	1.00	3.00
7220	0.50	0.50	0.00
9120	112.00	90.00	22.00
9160	54.00	24.00	30.00
9190	62.00	14.00	48.00
91E0	45.00	30.00	15.00
Opmerkingen			

3.2 Soorten

Soort	Doel
Bechsteins vleermuis	uitbreiding
Beekprik	uitbreiding
Brandts vleermuis/Gewone baardvleermuis	uitbreiding
Kleine dwergvleermuis, Gewone dwergvleermuis, Laatvlieger	uitbreiding
Ruige dwergvleermuis, Rosse vleermuis, Watervleermuis	uitbreiding
Spaanse vlag	uitbreiding

4 Overzicht van de prioritaire inspanningen

Voor het realiseren van de taakstelling (zie hoofdstuk 2) zijn door de Vlaamse regering een aantal prioritaire inspanningen gedefinieerd. De prioritaire inspanningen beschrijven de verschillende acties die noodzakelijk zijn voor het realiseren van de taakstelling. De planning van deze acties hangt onder andere af van de beschikbare budgetten, de maatschappelijke context en de aanwezige kennis. Een aantal acties moeten echter prioritair gerealiseerd worden binnen de planperiode van het Vlaamse Natura 2000 programma 2014-2020 om:

- de verdere achteruitgang van habitattypes of soorten te stoppen of te vermijden (prioriteit stand still);
- de Vlaamse taakstelling 2020 te realiseren (prioriteit 2020).

Door de Vlaamse regering zijn in het S-IHD-besluit de prioritaire inspanningen bepaald waarbinnen één of meerdere prioritaire actie(s) moeten worden uitgewerkt en gerealiseerd in deze SBZ. Het nader omschrijven van de acties gebeurt in overleg met alle betrokkenen binnen het overlegplatform tegen begin 2015 voor vastlegging in een nieuwe versie van het managementplan. Bijzondere aandacht zal hierbij gegeven worden aan die acties die binnen de planperiode 2015-2020 uitgevoerd moeten worden. Vanaf 2019 kunnen immers de nodige verplichtende maatregelen opgelegd worden indien blijkt dat prioritaire acties anders niet gerealiseerd worden binnen deze planperiode.

In paragraaf 4.1 is het overzicht van de prioritaire inspanningen weergegeven en de prioriteit m.b.t. de planperiode 2014-2020. In de volgende managementplannen zal dit overzicht aangevuld worden met een overzicht van de acties die vallen binnen deze verschillende inspanningen en van hun status.
In hoofdstuk 6. Richtkaart wordt een ruimtelijk overzicht van de verdeling van de prioritaire inspanningen over de verschillende deelgebieden weergegeven.

4.1 Inspanningsmatrix

Gezien er nog geen vastgestelde actielijst is, worden in deze versie van het managementplan enkel de prioritaire inspanningen zoals vastgesteld in het S-IHD-besluit weergegeven. Zodra de actielijst is vastgesteld, wordt deze in een volgende versie van het managementplan aan de inspanningsmatrix toegevoegd.

	Prioritaire inspanning cfr. Besluit Vlaamse regering	Prioriteit
PI 1	Herstel, verbinding en uitbreiding van habitattypes in de heidesfeer	Standstill
PI 2	Versterken van de loofboshabitats	2050
PI 3	Aanpakken van verdroging	Standstill
PI 4	Realisatie van een leefbare populatie Beekprik	Standstill
PI 5	Realisatie van aaneengesloten complexen van graslandhabitats in een bocagelandschap	Standstill
PI 6	Versterken van de rol van de taluds van het Albertkanaal als ecologische corridor	Standstill
PI 7	Realisatie van goed ontwikkelde vijvercomplexen en een laagveenlandschap	Standstill

5 Taakstelling inzake de verbetering van het natuurlijk milieu

In dit hoofdstuk wordt beschreven welke milieucondities vereist zijn voor het bereiken van de gunstige staat van instandhouding voor de aangewezen habitats en soorten. Bij de opmaak van dit MP 1.0 was een gebiedsgerichte invulling niet mogelijk. Informatie over de vereiste milieuomstandigheden voor het bereiken van de gunstige staat van instandhouding van de habitats en soorten zijn te vinden in de publicatie "Ontwikkeling van criteria voor de beoordeling van de lokale staat van instandhouding van de Natura 2000 habitattypen", gepubliceerd door het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) met als referentie T'Jollyn et al., 2009 en te consulteren op [www.inbo.be/natura 2000](http://www.inbo.be/natura2000).

6 Richtkaart

De richtkaart is een belangrijk ruimtelijke afwegingskader voor plannen, projecten, instrumenten... Het geeft in de eerste plaatst een synthese van de stand van zaken op het terrein en zoals gepland. Een natuurdoel is immers pas 'geplaatst', wanneer inrichting en beheer van het betrokken perceel afgesproken zijn in een natuurbeheerplan, of één van de gelijkwaardige plannen die er mee gelijkgesteld kunnen worden. In hoofdstuk 3 is een overzicht gegeven van de geplande doelen in natuurbeheerplannen of gelijkaardige plannen. Zolang een deel van de taakstelling niet is opgenomen, bevat de richtkaart daarnaast een ecologisch geschikte zoekzone die ruim genoeg is om via vrijwilligheid en socio-economische afwegingen te zoeken naar een optimale plaatsing van de resterende doelen en daartoe gevrijwaard wordt. De bepaling van deze zoekzone gebeurt op Vlaams niveau aan de hand van de actuele en natuurlijke potentiekaarten, rekening houdend met de oppervlakte waarvoor reeds garanties zijn op een correct beheer via een geïntegreerd beheerplan of een gelijkaardig instrument en socio-economische belangen. Dit gebeurt door middel van een geobjectiverde, modelmatige berekening. Naarmate bijkomende doelen worden 'geplaatst', door natuurbeheerplannen of gelijkwaardig instrumenten of in voorkomend geval, via verplichtingen, zal ook de omvang van de zoekzone(s) afnemen. De opmaak van de zoekzone(s) vormt dus het semiautomatische resultaat van de afspraken die gemaakt zijn over het onder correct beheer brengen van terreinen.

De richtkaart is in dit Managementplan 1.0 nog onvolledig omdat de benodigde data nog in opbouw of overleg zijn. Hieronder wordt per voorzien onderdeel aangegeven in welke mate het ingevuld is in deze planversie.

6.1 Situering actuele habitats

De situering van de actuele habitats is indicatief opgenomen in kaarten 1 en 2.

6.2 Situering vegetaties als leefgebied voor Europees te beschermen soorten

In deze planversie werd deze deelkaart nog niet opgenomen.

6.3 Aanwezigheid van habitattypische soorten

In deze planversie werd deze deelkaart nog niet opgenomen.

6.4 Ruimtelijke verdeling van de instandhoudingsdoelstellingen

De ruimtelijke verdeling van de oppervlakte-doelstellingen voor de verschillende habitattypes in dit SBZ zijn opgenomen in kaart 1.

6.5 Ruimtelijke verdeling van de prioritaire inspanningen

De ruimtelijke verdeling van de prioritaire inspanningen is weergegeven in kaart 2. De codes verwijzen naar de tabel in paragraaf 4.1.

6.6 Situering van de gebieden beheerd met het oog op de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen

In deze planversie werd deze deelkaart nog niet opgenomen.

6.7 Zoekzones

In deze planversie werd deze deelkaart nog niet opgenomen.

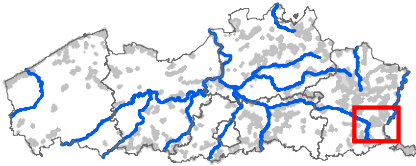
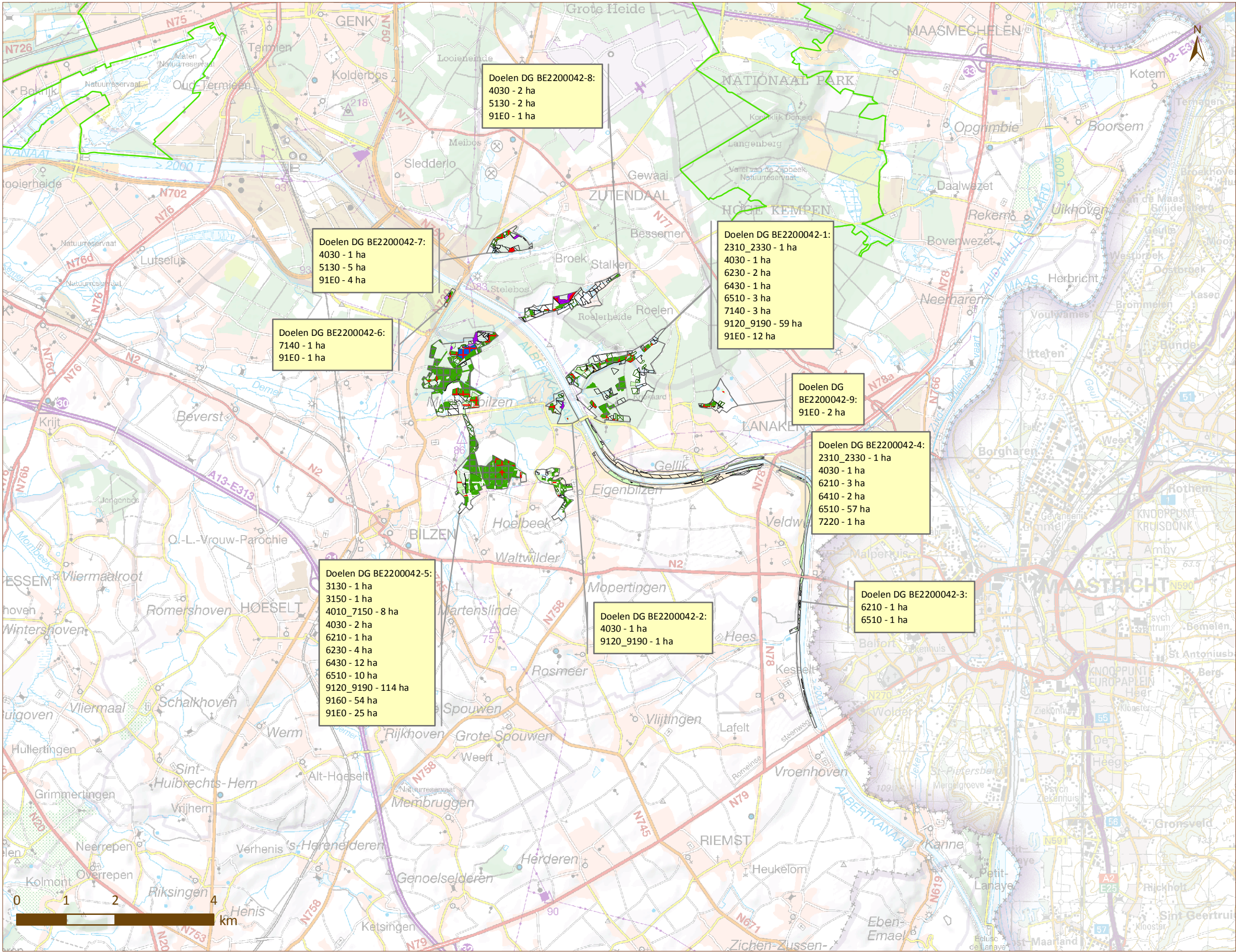
6.8 Actiegebieden voor de verbetering van het leefmilieu

In deze planversie werd deze deelkaart nog niet opgenomen.

Kaartenlijst

Kaart 1. Situering van de actuele habitats (indicatief) en de ruimtelijke verdeling van de oppervlakte-doelstellingen voor de verschillende habitattypes.

Kaart 2. Situering van de actuele habitats (indicatief) en de ruimtelijke verdeling van de prioritaire inspanningen. De codes verwijzen naar de tabel in paragraaf 4.1.

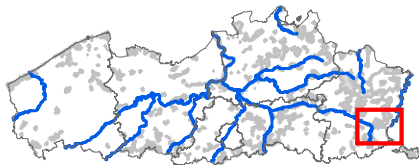
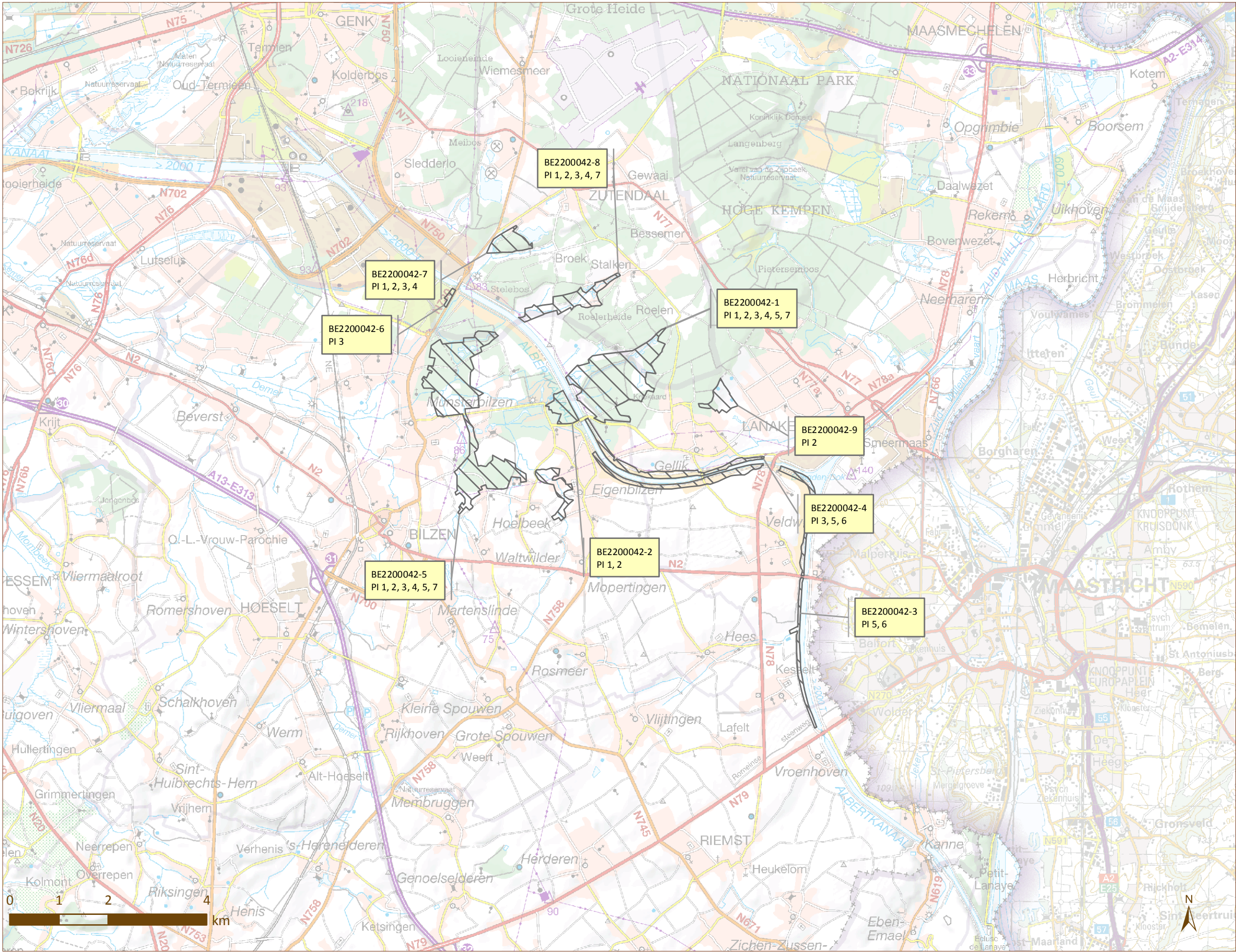
Habitat Natura 2000

- 3130
- 3150
- 4010
- 4030
- 5130
- 6210
- 6230
- 6430
- 6510
- 7140
- 9120
- 9160
- 9190
- 91E0
- Actueel Habitat - RBB
- Deels habitat
- SBZ-H
- SBZ-V

Indicatieve situering van de actuele habitats en de verdeling van de doelen per deelgebied

Vlaanderen
is natuur

Legende

SBZ-H

Voor de omschrijving van de prioritaire inspanningen wordt verwezen naar hoofdstuk 2.2

Overzicht van de prioritaire inspanningen per deelgebied

Vlaanderen
is natuur

7 Gebiedsgerichte toepassing van het globaal afwegingskader Natura 2000

Het Vlaams Natura 2000-programma bevat een globaal afwegingskader, met daarin:

- een onderlinge afweging van de ecologische vereisten van zowel de Europees te beschermen habitattypes, van de Europees te beschermen soorten als van de soorten die typisch zijn voor een Europees te beschermen habitat;
- een afweging voor soorten van regionaal belang van de realisatie van instandhoudingsdoelstellingen voor boshabitats ten aanzien van ecologische vereisten voor vogelsoorten die karakteristiek zijn of vaak voorkomen in grotere, open en natuurkwaliteitsvolle weilandcomplexen.

In dit hoofdstuk moet worden aangegeven op welke wijze bij de realisatie van de taakstelling dit afwegingskader toegepast werd of zal worden.

De informatie over de uitvoering van het globaal afwegingskader voor deze SBZ wordt toegevoegd vanaf de volgende versie van het managementplan. Het Vlaams Natura 2000-programma, waar het globaal afwegingskader Natura 2000 deel van uitmaakt, bestaat immers nog niet bij de opmaak van dit Managementplan 1.0. Bovendien ontbreken in deze planversie belangrijke elementen die relevant zijn voor de beschrijving van de uitvoering van het globaal afwegingskader, zoals de ruimtelijke configuratie van de gebieden beheerd met het oog op de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen en de zoekzones.